

Έκθεση για Δημόσια Διαβούλευση

<p>Περιλαμβάνονται και σχόλια που λήφθηκαν μέσω email</p>	<p><u>Νομοσχέδιο με τίτλο:</u> <u>«Ο περί Δημοσίων Συγκεντρώσεων και Παρελάσεων Νόμος του 2024»</u></p>
<p>Σχόλια από: Μυρτώ Σκουρουπάθη Κωνσταντίνος Αποστόλου Σάρα Καλλή Ειρήνη Χένκιν Μάγδα Ηγουμενίδη Άντρεα Παπούρη Στέλλα Μιχαήλ Λούλη Μιχαηλίδου Ολίβια Σκορδή Γιώργος Λυσάνδρου Νικόλας Μούρος Γεωργία Μανούχου Νικόλα Μητροπούλου Ηλέκτρα Χριστοπούλου Μυρτώ Γιαγκου Αλέξανδρος Ευσταθίου Εύα Κοραή Ανδρέας Παπαγεωργίου Στέλιος Μαραθοβουνιώτης Κυριάκος Ιεροδιακόνου Στέφανη Μουρουζή Οργάνωση "Φίλοι της Γης" Χριστιάνα Ευτυχίου</p>	

Δέσποινα Ψαρά Μαρία Δημητριάδου Χρυσή Παναγιώτου Νικόλας Ιωσήφ Παναγιώτα Παπαϊωάννου Τζιερβείς Αλέξης Σαββιάς Χάρις Χαραλάμπους Γιώργος Παπακώστας Δανάη Φιλώτου Στέφανη Ευαγγέλου Μάγια Αθάνατου Σόφη Φετοκάκη Danielle Neorhytu Χαρά Κολεσίδου Νικολάου Παναγιώτης Θεοδώρου Ελένη Αναστασίου Ανδρέας Ανδρονίκου Λάμπρος Ασβεστάς Μαρία Μούσκου Μανώλης Μαύρος Μαρίνα Έλενα Ηρακλίδου Ραφαήλια Τσιρίδου Νίκη Χαραλάμπους Μαίρη Ορφανού Ιουλίτα Τουμαζή Μελίσσα Σουκιούρογλου Αντωνία Κουτρουζά Ροζαλία Παπαϊωάννου ΑΦΟΑ Μαριέττα Μαυροκορδάτου	
--	--

<p>Γεωργιάνα Βλάχου Γιώργος Ηροδότου Καλλιόπη Χριστοφόρου Γιώργος Χατζηχρίστου Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου Μαρίνα Χαραλάμπους Άντρεα Τοφάλλα Χρίστος Αριστοδήμου Μιχαέλα Νικολάου Θάλεια Σπυρίδου Μαριάννα Λάρμου Φαίδωνας Δημητρίου Λίνα Πρωτοπαπά Νάγια Σάββα Χριστόφορος Πισσαρίδης Μαρία Χασάπη Κορίνα Δημητρίου</p>	
<p>ΑΡΘΡΟ</p>	<p>ΣΧΟΛΙΟ</p>
<p>02 – Ερμηνεία.«αρχή τοπικής διοίκησης» σημαίνει Δημοτικό Συμβούλιο ή Κοινοτικό Συμβούλιο ή Συμβούλιο του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης, στις περιοχές που δεν εμπίπτουν στα όρια δήμου ή κοινότητας, σύμφωνα με τον περί Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης Νόμο·</p>	<p>Από τον ορισμό του όρου καθίσταται σαφές πως, για να διαπιστώσουν οι οργανωτές ποια είναι η «αρχή τοπικής διοίκησης» στην περιοχή που προτίθενται να κινηθούν, θα πρέπει να διεξάγουν έρευνα. Ενδέχεται δε να υπάρχουν περισσότερες από μία τοπική αρχή στην περιοχή που προτίθενται να κινηθούν πορευόμενοι. Η απόφαση να αποστέλλεται η ειδοποίηση σε τοπικές αρχές αντί στην κεντρική κυβέρνηση επιβαρύνει αχρείαστα και αδικαιολόγητα τους οργανωτές με γραφειοκρατικές διαδικασίες, κατά παράβαση των συστάσεων της Επιτροπής Νομοθεσίας και των Αρχών της Βενετία. Με την προτεινόμενη νομοθεσία αφήνεται δυσανάλογα η εξάσκηση και η ρύθμιση του δικαιώματος συνάθροισης στους χειρισμούς και τις εσωτερικές λειτουργίες σε όργανα που διοικούν τοπικά ζητήματα. Θεσμοποιείται επομένως ο κίνδυνος υπέρβασης εξουσιών των τοπικών αρχών.</p>

	<p>Η έκθεση της Επιτροπής Νομοθεσίας για τις δημόσιες συναθροίσεις, Δεκεμβρίου 2023, προβλέπει (σελ.29):</p> <p>“Οι διαδικασίες ειδοποίησης που τίθενται από το κράτος πρέπει να είναι διαφανείς, όχι αδικαιολόγητα γραφειοκρατικές, χωρίς κόστος και οι απαιτήσεις τους προς τους διοργανωτές πρέπει να είναι ανάλογες με τον πιθανό δημόσιο αντίκτυπο της σχετικής συνάθροισης”.</p> <p>Οι Αρχές της Βενετίας προβλέπουν: “Good administration: The public should be informed which body is responsible for taking decisions about the regulation of freedom of assembly, and this must be clearly stated in law.”</p> <p>Η τοπική αρχή δεν έχει ρόλο στην αστυνόμευση της συνάθροισης και κατά πάσαν πιθανότητα ούτε και γνώση του νομικού πλαισίου του δικαιώματος της συνάθροισης. Αντί γνωστοποίησης στη δημόσια αρχή, προτείνουμε ένα online έντυπο σε μια κυβερνητική ιστοσελίδα (αστυνομία, ΥΔΔΤ, κλπ) εύκολα προσβάσιμο με ένα κλικ στην αρχική σελίδα του υπουργείου και της αστυνομίας. Επιπλέον, ένα τηλέφωνο επικοινωνίας με αυτόματο τηλεφωνητή (για οργανωτές χωρίς ψηφιακή πρόσβαση) όπου θα μπορεί να καταγράφεται η ειδοποίηση χωρίς κίνδυνο αμφισβήτησης από τις αρχές.</p> <p>Αν επιθυμεί το υπουργείο ή η αστυνομία να ενημερωθεί η τοπική αρχή, μπορούν να την ενημερώνουν οι ίδιοι.</p>
<p>02 – Ερμηνεία. «αυθόρμητη συγκέντρωση» σημαίνει συγκέντρωση που πραγματοποιείται χωρίς προηγούμενη συνεννόηση ή πρόσκληση, με αφορμή την επέλευση συγκεκριμένου αιφνίδιου ή απρόβλεπτου γεγονότος, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στα εδάφια (1), (2) και (3) του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου</p>	<p>Η προϋπόθεση ότι, για να πληροί τον ορισμό της αυθόρμητης, η συγκέντρωση πρέπει να γίνεται χωρίς καμία συνεννόηση είναι προβληματική και εξ αντικειμένου αποκλείει όλες τις αυθόρμητες συγκεντρώσεις. ‘Αυθόρμητη συγκέντρωση’ δεν ισοδυναμεί με τυχαία συνάντηση στο δρόμο, μια ελάχιστη συνεννόηση και ένα σύντομο δημόσιο κάλεσμα εξυπακούονται.</p> <p>Οι Αρχές της Βενετίας προβλέπουν «Where legislation requires advance notification, the law should explicitly provide for an exception from the requirement where giving advance notice is impracticable. Such an exception would only apply in circumstances where the legally established deadline cannot be met. The authorities should always protect and facilitate any spontaneous assembly so long as it is peaceful in nature. » Ξεκαθαρίζουν δηλαδή πως η μόνη προϋπόθεση για να χαρακτηριστεί μια συνάθροιση ως αυθόρμητη και να εξαιρείται από την υποχρέωση της ειδοποίησης είναι εκεί που η ειδοποίηση είναι «impracticable” και όχι εκεί που δεν υπήρξε καμία απολύτως συνεννόηση ή πρόσκληση.</p> <p>Στην Ελλάδα, ο Νόμος 4703/2020, αναφέρεται σε «αυθόρμητες» και σε «έκτακτες» δημόσιες</p>

	<p>συναθροίσεις. Ως αυθόρμητες ορίζονται οι συναθροίσεις που πραγματοποιούνται χωρίς προηγούμενη συνεννόηση ή πρόσκληση με αφορμή την επέλευση συγκεκριμένου αιφνίδιου γεγονότος, κοινωνικής σημασίας. Ως έκτακτες ορίζονται εκείνες όπου, ένεκα απρόβλεπτου, τρέχοντος ή επικείμενου γεγονότος, καθίσταται αδύνατη η τήρηση της υποχρέωση γνωστοποίησης. Τόσο οι αυθόρμητες όσο και οι έκτακτες συναθροίσεις εξαιρούνται από την υποχρέωση γνωστοποίησης.</p> <p>Ο όρος «αυθόρμητη συγκέντρωση» πρέπει, επίσης, να περιλαμβάνει ρητά και την αντί-διαδήλωση. Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής Νομοθεσίας (σελ. 25): «Στο πεδίο προστασίας του άρθρου 21 περιλαμβάνονται και οι αντιδιαδηλώσεις, δηλ. συναθροίσεις που λαμβάνουν χώρα για να εκφράσουν την αντίθεσή τους σε μια άλλη συνάθροιση που πραγματοποιείται παράλληλα» (πρόκειται για απόσπασμα από το Γενικό Σχόλιο Αρ. 37 (2020) για το Δικαίωμα του Συνέρχεσθαι Ειρηνικώς της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ).</p>
<p>03 – Ειδοποίηση για παρελάσεις και συγκεντρώσεις</p> <p>1) Οργανωτής που επιθυμεί ή προτίθεται να οργανώσει παρέλαση ή συγκέντρωση, αποστέλλει για τον σκοπό αυτό γραπτή ειδοποίηση στην αρμόδια αρχή. (2) Η ειδοποίηση αποστέλλεται σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή, τουλάχιστον 7 ημέρες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η παρέλαση ή η συγκέντρωση προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί.</p>	<p>Η απαίτηση για προηγούμενη ειδοποίηση αποτελεί de facto παρέμβαση στο δικαίωμα της ελευθερίας του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και επομένως, οποιαδήποτε τέτοια απαίτηση θα πρέπει να ορίζεται από το νόμο, να είναι αναγκαία και αναλογική. Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν είναι απαραίτητο η εσωτερική νομοθεσία να απαιτεί εκ των προτέρων κοινοποίηση μιας συνέλευσης.</p> <p>Ένα καθεστώς κοινοποίησης δεν πρέπει ποτέ να μετατραπεί σε διαδικασία de facto αδειοδότησης.</p> <p>Όπως αναφέρθηκε στο πρώτο σχόλιο, ο καθορισμός της τοπικής αρχής ως αρμόδια για να λαμβάνει ειδοποιήσεις δημιουργεί αδικαιολόγητο γραφειοκρατικό βάρος στους οργανωτές, κατά παράβαση των συστάσεων της Επιτροπής Νομοθεσίας (σελ. 29 της σχετικής έκθεσης της).</p> <p>Η πρόνοια δεν ακολουθεί το Άρθρο 21 της Διεθνούς Συνθήκης για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα. Μια τέτοια διαδικασία μπορεί να είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του άρθρου 11 § 1 ΕΣΔΑ, αλλά μόνο για να μπορέσουν οι αρχές να είναι σε θέση να διασφαλίσουν τον ειρηνικό χαρακτήρα μιας συνάντησης (βλ. (Rassemblement jurassien v. Switzerland, Application no. 8191/78, 10 October 1978, DR 17, p. 119; Christian Ziliberg/Moldova (admissibility decision), Application no. 61821/00, 4 May 2004). Στην προκειμένη, η</p>

	<p>γενικότητα του όρου δεν ρυθμίζεται με τρόπο που να αποσκοπεί στη διαφύλαξη του ειρηνικού χαρακτήρα των δημόσιων συγκεντρώσεων και παρελάσεων αλλά με τρόπο που να περιορίζει και να καταργεί τα σχετικά δικαιώματα.</p> <p>Η πρόνοια επίσης δεν ξεκαθαρίζει τον τρόπο αποστολής της ειδοποίησης. Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο δεν είναι πάντα έγκυρος τρόπος αποστολής διότι εναπόκειται στον παραλήπτη να αποφασίσει αν θα εκδώσει βεβαίωση λήψης. Πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένος διαδικτυακός σύνδεσμος, προσβάσιμος σε μια επίσημη ιστοσελίδα με ένα κλικ, συν ένα τηλέφωνο με αυτόματο τηλεφωνητή όπου μπορούν να αφήνουν την ειδοποίηση τα άτομα χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο. Ο σύνδεσμος και ο αριθμός τηλεφώνου πρέπει να είναι εύκολος στην ανεύρεση μέσω google, να είναι γνωστός στην κοινωνία και να μην χρειάζεται χρονοβόρα έρευνα εντοπισμού του.</p> <p>Οι αρχές της Βενετίας προβλέπουν (παρα. 116): “Any notification process should not be onerous or bureaucratic, as this would undermine the freedom by discouraging those who might wish to hold an assembly. Furthermore, the period of notice should not be unnecessarily lengthy (normally no more than a few days), but should still allow adequate time prior to the notified date of the assembly for the relevant State authorities to plan and prepare for the event (for example, by deploying police officers, equipment etc). »</p> <p>Οι 7 μέρες προειδοποίησης που προνοεί το νομοσχέδιο είναι υπερβολικές και αχρείαστες. Η προθεσμία είναι αυθαίρετη και δυσχαιρένει αδικαιολόγητα την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων. Η αστυνομία δε χρειάζεται 7 ολόκληρες μέρες για να διευθετήσει την αστυνόμευση μιας συνάθροισης. Η πρόνοια για 7 μέρες προειδοποίηση είναι τιμωρητική και στην ουσία ποινικοποιεί τις περισσότερες συναθροίσεις. Στις πλείστες χώρες της ΕΕ η προειδοποίηση κινείται μεταξύ 3 ημερών και 24 ωρών. Δεν εντοπίσαμε καμία χώρα όπου η προειδοποίηση είναι 7 μέρες.</p>
<p>03 – Ειδοποίηση για παρελάσεις και συγκεντρώσεις(4) Η αρμόδια αρχή αποστέλλει χωρίς καθυστέρηση αντίγραφο της ειδοποίησης στον Αρχηγό Αστυνομίας.</p>	<p>Οι διαδικασίες ειδοποίησης που τίθενται από το κράτος πρέπει να είναι διαφανείς, όχι αδικαιολόγητα γραφειοκρατικές, χωρίς κόστος και οι απαιτήσεις τους προς τους διοργανωτές πρέπει να είναι ανάλογες με τον πιθανό δημόσιο αντίκτυπο της σχετικής συνάθροισης.</p>

<p>03 – Ειδοποίηση για παρελάσεις και συγκεντρώσεις(5) (α) Αυθόρμητη συγκέντρωση για την οποία δεν έχει δοθεί γραπτή ειδοποίηση σύμφωνα με τον παρόν άρθρο, επιτρέπεται, εφόσον δεν υφίσταται κίνδυνος ότι με την πραγματοποίηση της απειλείται η διασάλευση της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης.</p> <p>(β) Στην περίπτωση αυθόρμητης συγκέντρωσης, ο Αρχηγός της Αστυνομίας καλεί τους συμμετέχοντες να ορίσουν οργανωτή, εφόσον οι υφιστάμενες συνθήκες το επιτρέπουν, ενώ δύναται να επιβάλει περιορισμούς σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος Νόμου.</p> <p>(γ) Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους επιβληθέντες περιορισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος Νόμου, ο Αρχηγός της Αστυνομίας ή ο Υπουργός, ανάλογα με την περίπτωση, δύναται να προβεί στη διάλυση της συγκέντρωσης, κατόπιν προφορικής ή γραπτής διαταγής.</p>	<p>Συμφωνα με τις αρχές της Βενετίας, όσο περισσότερες μέρες είναι η ειδοποίηση που προβλέπει ο νόμος, τόσο αυξημένο θα πρέπει να θεωρείται το τεκμήριο της νόμιμης αυθόρμητης συγκέντρωσης. Δηλαδή, μια συγκέντρωση που, συμφωνα με τους οργανωτές, χρειάζεται να γίνει εντός 1-6 μέρες, θα πρέπει να θεωρείται ως αυθόρμητη και επομένως να εξαιρείται από την υποχρέωση γνωστοποίησης στις αρχές. Δεν γίνεται η υποχρέωση γνωστοποίησης να λειτουργεί ως μέσο απαγόρευσης της συνάθροισης.</p> <p>«Spontaneous assemblies should be lawful, and are to be regarded as an expectable (rather than exceptional) feature of a healthy democracy. Of course, the organiser’s ability to meet a deadline for prior notification will depend on the length of the required notification period itself (and these requirements vary significantly between participating States). Laws regulating freedom of assembly should explicitly provide either for exemption from prior notification requirements for spontaneous assemblies (where giving advance notice is impracticable), or for a shortened notification period (whereby the organiser must notify the authorities as soon as is practicable)»(παρα. 128)</p> <p>Νομολογία του ΕΔΑΔ διευκρίνισε ότι το δικαίωμα στην πραγματοποίηση αυθόρμητων εκδηλώσεων μπορεί να υπερισχύσει του υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης όταν μια άμεση ανταπόκριση σε ένα τρέχον γεγονός μπορεί να δικαιολογείται εάν η καθυστέρηση θα καθιστούσε η αντίδραση αυτή παρωχημένη [Bukta and Others v. Hungary (2007), Ένα Molnár v. Hungary (2008)]</p> <p>«Η διασάλευση της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης» είναι ασαφείς όροι που μπορεί να τυγχάνουν αυθαίρετης ερμηνείας από την αστυνομία. Ο μόνος νόμιμος λόγος για διάλυση της συγκέντρωσης, είναι η χρήση βίας ή η εύλογη υποψία για τη χρήση βίας. Οι αρχες της Βενετίας κατέστησαν σαφές ότι τα κράτη οφείλουν να προστατεύουν και να διευκολύνουν μια συνάθροιση νοουμένου ότι είναι ειρηνική, ανεξάρτητα από το αν δόθηκαν ή όχι ειδοποιήσεις με τον τροπο που προβλέπει η εθνική νομοθεσία. Κριτήριο είναι ο ειρηνικός χαρακτήρας της συγκέντρωσης και όχι το κατά πόσον δόθηκε προειδοποίηση. Το ΕΔΑΔ ξεκαθάρισε ότι “η απόφαση να διαλύσει τέτοιες συγκεντρώσεις μόνο και μόνο λόγω της απουσίας της απαιτούμενης προηγούμενης ειδοποίησης χωρίς καμία παράνομη συμπεριφορά των συμμετεχόντων, συνιστά δυσανάλογο περιορισμό στην ελευθερία του ειρηνικού συνέρχεσθαι» (Bukta v. Hungary (2007) παρα.36) . Μάλιστα, το εδάφιο δεν</p>
---	--

	<p>αναφέρει ρητά ποιος εξετάζει και ποιος αποφασίζει αν διασαλεύεται η δημόσια ασφάλεια και ούτε θέτει αντικειμενικές παραμέτρους.</p> <p>Η Επίτροπος Νομοθεσίας αναφέρει στην σελ. 33: «Το ΕΔΑΔ αναγνωρίζει ότι τα κράτη έχουν τη διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσουν αν η προτεινόμενη συνάθροιση θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια ασφάλεια, εθνική ασφάλεια, κλπ., γεγονός που θα μπορούσε να δικαιολογήσει περιορισμό ή απαγόρευση, αλλά το τεκμήριο πρέπει να είναι ότι επιτρέπεται η διεξαγωγή κάθε ειρηνικής συνάθροισης [...]»</p> <p>Περαιτέρω, δεν διευκρινίζεται τι γίνεται εάν δεν ορίσουν οργανωτή ως το (β) οι συμμετέχοντες. Θα έχει η Αστυνομία την εξουσία να διαλύσει τη συγκέντρωση διά της βίας επειδή δεν υπάρχει ένα άτομο που θέλει να λάβει την ευθύνη ορισμού ως διοργανωτής; Επίσης το (β) είναι αντιφατικό με το μηχανισμό που προνοεί το Άρθρο 6 καθότι στο Άρθρο 6 εξουσίες για επιβολή περιορισμών έχουν οι «αρμόδιες αρχές» οι οποίες μόνον εάν και εφόσον κρίνουν σκόπιμο καλούν την Αστυνομία σε συζήτηση μαζί με τον «οργανωτή» για επιβολή περιορισμών. Σε αυτό το εδάφιο οι εξουσίες μεταβιβάζονται απευθείας στην Αστυνομία. Αντιφατική πρόνοια / μάταια και μη εφαρμόσιμη – παρακάμπτεται η διαδικασία της ίδιας της προτεινόμενης νομοθεσίας που επιβάλλει ‘συζήτηση’ για την επιβολή περιορισμών και όπου δεν υπάρχει συμφωνία με το διοργανωτή να παραπέμπεται για απόφαση / γνωμοδότηση στο Υπουργείο. Υπάρχει δηλαδή ασύμμετρη ρύθμιση των δικαιωμάτων όταν αυτά εξασκούνται βάσει ειδοποίησης ή αυθόρμητα.</p>
<p>03 – Ειδοποίηση για παρελάσεις και συγκεντρώσεις (6) Οι πρόνοιες των εδαφίων (1), (2) και (3) του παρόντος άρθρου, δεν εφαρμόζονται σε παρελάσεις ή συγκεντρώσεις που πραγματοποιούνται – (α) για θρησκευτικούς, αθλητικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς· (β) για σκοπούς εορτασμού εθνικών επετείων και εορτασμού της Πρωτομαγιάς· (γ) από πολιτικά κόμματα ή Συντεχνίες</p>	<p>Η πρόταση στο νομοσχέδιο παραβιάζει το άρθρο 28 του Συντάγματος. Δεν υπάρχει καμία δικαιολογία για την ευνοϊκή μεταχείριση που το νομοσχέδιο επιφυλάσσει σε συγκεκριμένες κατηγορίες ομάδων. Το δικαίωμα στη συνάθροιση δε μπορεί να εξαρτάται και να τίθεται σε διαφορετικούς περιορισμούς ανάλογα με το στόχο ή τους διοργανωτές. Ότι ισχύει, για ένα, πρέπει να ισχύει για όλους.</p> <p>Η έκθεση της Επιτρόπου Νομοθεσίας αναφέρει στη σελ. 27: «Με την επιφύλαξη ότι η συνάθροιση πρέπει να είναι ειρηνική, η απόλαυση και προστασία του δικαιώματος δεν εξαρτάται από το αντικείμενο ή τον σκοπό της συνάθροισης. Ο σκοπός της συνάθροισης μπορεί να είναι πολιτικός, θρησκευτικός, πνευματικός, ιδεολογικός, κοινωνικός, ή άλλος, αφού την ίδια στιγμή το Σύνταγμα προστατεύει την ελευθερία έκφρασης (άρθρο 19), και συνεπώς είναι δυνατή η διοργάνωση και διεξαγωγή συνάθροισης</p>

εγγεγραμμένες δυνάμει του περί
Συντεχνιών Νόμου.

που μπορεί να ενοχλήσει ή να προσβάλει τις αξίες μια άλλης ομάδας ατόμων»..
Οι θετικές υποχρεώσεις των κρατών περιλαμβάνουν την υποχρέωση διευκόλυνσης των
ειρηνικών συναθροίσεων, αφού τα κράτη πρέπει να επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να
επιτύχουν τους στόχους τους, μέσω της προώθησης ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την
άσκηση του δικαιώματος της ειρηνικής συνάθροισης χωρίς διακρίσεις, (σελ. 26).. Τα κράτη
πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι νόμοι και η ερμηνεία και η εφαρμογή τους δεν οδηγούν σε
διακρίσεις κατά την απόλαυση του δικαιώματος της ειρηνικής συνάθροισης, και πρέπει να
καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες για να εξασφαλιστεί η ισότιμη και αποτελεσματική
διευκόλυνση και προστασία του δικαιώματος της ειρηνικής συνάθροισης ατόμων που είναι
μέλη ομάδων που υφίστανται ή έχουν υποστεί διακρίσεις ή που ενδέχεται να
αντιμετωπίσουν ιδιαίτερες προκλήσεις κατά τη συμμετοχή σε συνελεύσεις]
Η [Επίτροπος Νομοθεσίας](#) θεωρεί ως θεμιτή την εξαίρεση από την προϋπόθεση
προηγούμενης γνωστοποίησης τις υποχρεώσεις ειδοποιήσεων μόνο για τις υπαίθριες
εκκλησιαστικές λειτουργίες, εκκλησιαστικές πομπές, εκκλήσεις και προσκυνήματα, κηδείες,
πομπές γάμου και παραδοσιακά λαϊκά πανηγύρια (σελ. 40).
Οι αρχές της Βενετίας προβλέπουν:
“Non-discrimination Freedom of peaceful assembly is to be enjoyed equally by everyone. In
regulating freedom of assembly, the relevant authorities must not discriminate against any
individual or group on any ground. The freedom to organise and participate in public
assemblies must be guaranteed to individuals, groups, unregistered associations, legal entities
and corporate bodies; to members of minority ethnic, national, sexual and religious groups; to
nationals and non-nationals (including stateless persons, refugees, foreign nationals, asylum
seekers, migrants and tourists); to children, to women and men; to law enforcement
personnel, and to persons without full legal capacity, including persons with a mental illness.”
Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ αναφέρει πως τα κράτη πρέπει να
διασφαλίζουν ότι οι νόμοι και η ερμηνεία και εφαρμογή τους δεν οδηγούν σε διακρίσεις στη
άσκηση του δικαιώματος του ειρηνικού συνέρχεσθαι, για παράδειγμα βάσει της φυλής, του
χρώματος, της εθνικότητας, της ηλικίας, του φύλου, της γλώσσας, της περιουσίας, της
θρησκείας ή των πεποιθήσεων, των πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής
καταγωγής, γέννησης, μειονοτικής, αυτόχθονης ή άλλης ιδιότητας, αναπηρίας, σεξουαλικής

	<p>προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου ή άλλου καθεστώτος (General comment No. 37 (2020) on the right of peaceful assembly article 21, σελ.)</p> <p>Η διαφοροποίηση που εισάγει το νομοσχέδιο δεν συνάδει με τις παραπάνω αρχές.</p>
<p>4. Υποχρεώσεις Οργανωτή. Ο οργανωτής της παρέλασης ή συγκέντρωσης υποχρεούται να μεριμνά για την ομαλή διεξαγωγή της λαμβάνοντας κάθε αναγκαίο και πρόσφορο μέτρο, και ιδίως- (α) να συνεργάζεται συνεχώς με την αρμόδια αρχή ή την Αστυνομία και ιδίως με τον Υπεύθυνο Αξιωματικό και να συμμορφώνεται στις υποδείξεις τους, παρέχοντας τη συνδρομή του για την τήρηση της τάξης και την ομαλή πραγματοποίηση της παρέλασης ή συγκέντρωσης, (β) να ενημερώνει τους συμμετέχοντες στην παρέλαση ή συγκέντρωση για την υποχρέωση τους να μην φέρουν αντικείμενα πρόσφορα για την άσκηση βίας, και ζητά την παρέμβαση της Αστυνομίας για την απομάκρυνση των ατόμων που φέρουν τέτοια αντικείμενα.</p>	<p>Οι διοργανωτές δεν γίνεται να επιβαρύνονται με καθήκοντα αστυνόμευσης της συγκέντρωσης, ούτε θα πρέπει να θεωρούνται υπεύθυνοι για την παράνομη συμπεριφορά άλλων ή να θεωρούνται υπεύθυνοι για τη διατήρηση της δημόσιας τάξης. Ευθύνη υπάρχει μόνο όταν οι διοργανωτές (ή οι επόπτες) έχουν προσωπικά και σκόπιμα υποκινήσει, προκαλέσει ή συμμετέχει στην πρόκληση πραγματικής ζημιάς ή διαταραχή (βλ. σελ. 41, Έκθεση Επιτρόπου Νομοθεσίας).</p> <p>Η υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις υποδείξεις της αστυνομίας θα πρέπει να εξαρτάται από το κατά πόσο οι υποδείξεις είναι νόμιμες. Π.χ. όταν η αστυνομία διατάξει τη διάλυση μιας ειρηνικής συνάθροισης, αυτό δεν μεταφράζεται σε υποχρέωση του διοργανωτή να συμμορφωθεί διότι οι ειρηνικές συναθροίσεις προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο. Ο νόμος οφείλει να ορίζει ποια είναι τα απαγορευμένα και ποια τα επιτρεπόμενα αντικείμενα για να περιοριστεί η αυθαίρετη άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αστυνομίας. Η Επίτροπος Νομοθεσίας αναφέρει τις μάσκες αερίου και τα κράνη ως επιτρεπόμενα, αφού πρόκειται για προστατευτικό και όχι επιθετικό εξοπλισμό. Η κάλυψη του προσώπου ή του κεφαλιού, οι σημαίες (νοουμένου ότι δεν προβάλλουν ρατσιστικά ή φασιστικά σύμβολα) επίσης οφείλουν να επιτρέπονται ως άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης έκφρασης. Σε κάθε περίπτωση, είναι άτοπο οι διοργανωτές να επιφορτίζονται με την υποχρέωση να ζητούν από την αστυνομία που είναι παρούσα την απομάκρυνση ατόμων που φέρουν «απαγορευμένα» αντικείμενα, αφού η αστυνομία είναι, προφανώς, παρούσα και μπορεί από μόνη της να τους απομακρύνει χωρίς το αίτημα των διοργανωτών.</p> <p>Είναι επίσης άστοχο να πρέπει οι οργανωτές να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες ως προς το ποια αντικείμενα μπορούν ή δε μπορούν να φέρουν. Η υποχρέωση γνώσης της κείμενης νομοθεσίας είναι υποχρέωση του κάθε ατόμου και οι οργανωτές δεν γίνεται να επιφορτίζονται με την υποχρέωση ενημέρωσης του κοινού για τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Για το σκοπό αυτό, η Επίτροπος Νομοθεσίας συνέστησε την δημιουργία κυβερνητικής πλατφόρμας που θα παρέχει έγκυρες πληροφορίες σχετικά με συναθροίσεις, το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο και τις διαδικασίες αστυνόμευσης των συναθροίσεων (σελ. 41).</p>

6. Επιβολή περιορισμών.(1) Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή, σταθμίζοντας όλες τις σχετικές περιστάσεις, κάτω από τις οποίες αναμένεται να πραγματοποιηθεί παρέλαση ή συγκέντρωση, κρίνει ότι δυνατόν να καταστεί αναγκαία **για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος** η επιβολή περιορισμών, συγκαλεί υπό την προεδρία της σύσκεψη, στην οποία καλούνται να παραστούν ο οργανωτής ή εκπρόσωπος του, και ο Αρχηγός της Αστυνομίας ή εκπρόσωπος του, για συζήτηση του θέματος κατά πόσο επιβάλλεται ή όχι η επιβολή περιορισμών και οι περιορισμοί που προτείνονται.

(2) Εάν κατά τη σύσκεψη υπάρξει ομοφωνία μεταξύ αρμόδιας αρχής, Αστυνομίας και οργανωτή ως προς τους περιορισμούς που πρέπει να επιβληθούν, η αρμόδια αρχή δύναται να επιβάλει περιορισμούς. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει τέτοια ομοφωνία, είτε λόγω απουσίας του οργανωτή, είτε διαφωνίας του για επιβολή των προτεινόμενων περιορισμών, αλλά υπάρχει σύμφωνη **γνώμη αρμόδιας αρχής και Αστυνομίας**, η αρμόδια αρχή παραπέμπει το θέμα στον **Υπουργό**, ο οποίος δύναται, στην περίπτωση που συμφωνήσει με τις απόψεις της αρμόδιας αρχής, να επιβάλει περιορισμούς.

Η πρόνοια αυτή παραγνωρίζει τη γενική αρχή ότι το κράτος έχει υποχρέωση να προστατεύει και να διευκολύνει την ειρηνική συνάθροιση. Περιορισμοί για λόγους που δεν αφορούν την χρήση βίας είναι παράνομοι διότι παραβιάζουν τον πυρήνα του δικαιώματος της ειρηνικής συνάθροισης. Οι λόγοι που παρατίθενται στο άρθρο αυτό, εκτός από ασαφείς (πχ. δημόσιο συμφέρον, δημόσια ήθη) δεν είναι συνυφασμένοι με το μοναδικό επιτρεπόμενο λόγο περιορισμού του δικαιώματος της συνάθροισης, δηλ. τη χρήση βίας.

Δεν είναι ικανοποιητικός ο όρος “δημόσιο συμφέρον” και δεν έχει ερμηνευθεί επαρκώς στην παρούσα προτεινόμενη νομοθεσία (ούτε στην Κυπριακή έννομη τάξη γενικότερα). Τυχόν περιορισμοί που επιβάλλονται στις συνελεύσεις πρέπει να έχουν επίσημο ορισμό βάσει νόμου και να βασίζονται σε έναν ή περισσότερους από τους νόμιμους λόγους που προβλέπονται από τα σχετικά διεθνή και περιφερειακά κείμενα για τα ανθρώπινα δικαιώματα: εθνική ασφάλεια, δημόσια ασφάλεια, δημόσια τάξη, προστασία της δημόσιας υγείας ή των ηθών, και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων. Βάσει της Διεθνούς Σύμβασης για Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα οι λόγοι αυτοί δεν θα πρέπει να συμπληρώνονται από πρόσθετους λόγους στην εσωτερική νομοθεσία και θα πρέπει να ερμηνεύονται στενά από τις αρχές. Το δημόσιο συμφέρον διαφοροποιείται.

Οι αρχές της Βενετίας προβλέπουν: “Peaceful’ assemblies: Only ‘peaceful’ assembly is protected by the right to freedom of assembly. The European Court of Human Rights stated that ‘[i]n practice, the only type of events that did not qualify as ‘peaceful assemblies’ were those in which the organisers and participants intended to use violence.’⁵⁶ Participants must also refrain from using violence (though the use of violence by a small number of participants should not automatically lead to the categorization as non-peaceful of an otherwise peaceful assembly – see paragraph 164 below). An assembly should therefore be deemed peaceful if its organizers have professed peaceful intentions, and this should be presumed unless there is compelling and demonstrable evidence that those organising or participating in that particular event themselves intend to use, advocate or incite imminent violence.”

Είναι ξεκάθαρο από το πιο πάνω ότι, για να είναι νόμιμοι οι περιορισμοί, πρέπει να υπάρχουν αδιάσειστα αποδεικτικά στοιχεία ότι οι ίδιοι οι διοργανωτές ή οι συμμετέχοντες στη συγκεκριμένη εκδήλωση (και όχι σε προηγούμενη) προτίθενται να χρησιμοποιήσουν βία.

<p>(3) Οι περιορισμοί που δύναται να επιβάλει η αρμόδια αρχή ή ο Υπουργός ανάλογα με την περίπτωση, δυνάμει του εδαφίου (2), θα πρέπει να είναι απόλυτα αναγκαίοι προς το συμφέρον της ασφάλειας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή της πρόληψης του εγκλήματος ή της δημόσιας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή της προστασίας των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων, ανεξάρτητα αν τα πρόσωπα αυτά μετέχουν ή όχι στην παρέλαση ή τη συγκέντρωση, και ειδικότερα να είναι αναγκαίοι για να προληφθεί αναταραχή, ζημιά ή εκφοβισμός άλλων προσώπων.</p> <p>(4) Η αρμόδια αρχή ή ο Υπουργός, για τη λήψη της απόφασης για επιβολή περιορισμών, λαμβάνουν υπόψη, ιδίως-(α) τον εκτιμώμενο αριθμό συμμετεχόντων·(β) την περιοχή πραγματοποίησης της παρέλασης ή συγκέντρωσης·(γ) τον βαθμό επικινδυνότητας αυτής, ως προς την πιθανότητα διάπραξης σοβαρών αδικημάτων·(δ) την πραγματοποίηση άλλης παρέλασης ή συγκέντρωσης ή εκδήλωσης, με κίνδυνο αντιπαράθεσης ή συμπλοκής·(ε) τις συμπεριφορές που παρατηρήθηκαν σε προηγούμενες</p>	<p>Παράγοντες όπως η περιοχή και ο εκτιμώμενος αριθμός των συμμετεχόντων δε μπορούν να αποτελούν κριτήρια για περιορισμούς, αφού δεν παραπέμπουν σε χρήση βίας. Τυχόν περιορισμοί που επιβάλλονται στις συνελεύσεις πρέπει να έχουν επίσημο ορισμό βάσει νόμου και να βασίζονται σε έναν ή περισσότερους από τους νόμιμους λόγους που προβλέπονται από τα σχετικά διεθνή και περιφερειακά κείμενα για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το δημόσιο συμφέρον ως γενικός όρος δεν συγκαταλέγεται στους συγκεκριμένους νόμιμους λόγους. Βάσει της Διεθνούς Σύμβασης για Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα οι λόγοι αυτοί δεν θα πρέπει να συμπληρώνονται από πρόσθετους λόγους στην εσωτερική νομοθεσία και θα πρέπει να ερμηνεύονται στενά από τις αρχές. Οι αρχές της Βενετίας προβλέπουν τη δυνατότητα στις αρχές να περιορίζουν τις συναθροίσεις για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, προστασίας της υγείας, προστασίας των ηθών, προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών άλλων και εθνικής ασφάλειας, αλλά η ερμηνεία που αποδίδεται σε αυτούς τους όρους είναι περιοριστική και συγκεκριμένη και δεν εμπεριέχει διακριτική ευχέρεια. Για το ζήτημα της δημόσιας τάξης, οι αρχές της Βενετίας αναφέρουν ότι δεν πρέπει να αξιοποιηθεί αυτή ως δικαιολογία για την απαγόρευση ή την διάλυση ειρηνικών συγκεντρώσεων. Ούτε ένας υποθετικός κίνδυνος δημόσιας διατάραξης, ούτε η παρουσία εχθρικού ακροατηρίου αποτελούν νόμιμους λόγους για την απαγόρευση μιας ειρηνικής συγκέντρωσης. Α priori περιορισμοί που επιβάλλονται με βάση την πιθανότητα μικρών επεισοδίων βίας είναι πιθανόν να είναι δυσανάλογοι και επομένως παράνομοι. Κάθε μεμονωμένο ξέσπασμα βίας θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με μεταγενέστερη σύλληψη και ποινική δίωξη και όχι με εκ των προτέρων απαγόρευση. Το ΕΔΑΔ έχει σημειώσει ότι “ένα άτομο δεν παύει να απολαμβάνει το δικαίωμα του ειρηνικού συνέρχεσθαι ως αποτέλεσμα σποραδικής βίας ή άλλων. Απαιτούνται αδιάσειστα και αποδεικτικά στοιχεία ότι όσοι οργανώνουν ή συμμετέχουν στη συγκεκριμένη εκδήλωση θα ασκήσουν οι ίδιοι βία. Σε περίπτωση που υπάρχουν αποδείξεις δυναμικής βίας, πρέπει να δοθεί στον διοργανωτή πλήρης και δίκαιη ευκαιρία να τις αντικρούσει υποβάλλοντας στοιχεία ότι η συγκέντρωση θα είναι ειρηνική (παράγραφος 71 των αρχών της Βενετίας). Για το ζήτημα της δημόσιας υγείας, οι αρχές της Βενετίας αναφέρουν ότι στις σπάνιες περιπτώσεις στις οποίες η υγεία μπορεί να αποτελεί κατάλληλη βάση για τον περιορισμό συναθροίσεων, οι περιορισμοί αυτοί δεν θα πρέπει να επιβάλλονται, εκτός εάν άλλες</p>
--	---

παρελάσεις ή συγκεντρώσεις του οργανωτή.

(5) Οι περιορισμοί που δύνανται να επιβάλει η αρμόδια αρχή ή ο Υπουργός αφορούν, μεταξύ άλλων, την πορεία της παρέλασης ή συγκέντρωσης, τον χρόνο ή τον χώρο της παρέλασης ή συγκέντρωσης ή την κατάληψη μόνο μέρους του οδοστρώματος ή άλλου δημόσιου ανοιχτού μη περιτοιχισμένου χώρου ή την απαγόρευση διέλευσης ή εισόδου σε οποιοδήποτε δημόσιο χώρο ή τη μη παρακώλυση της κυκλοφορίας και της πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς κοινής ωφελείας ή νοσηλευτήρια.

(6) Η απόφαση με τους περιορισμούς αποστέλλεται εγκαίρως στον οργανωτή με τον ίδιο τρόπο που καθορίζεται στο εδάφιο (2) του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου για την αποστολή ειδοποίησης.

(7) Η απόφαση της αρμόδιας αρχής ή του Υπουργού, ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

παρόμοιες συγκεντρώσεις ατόμων περιορίζονται επίσης δηλ., παρόμοιοι περιορισμοί θα πρέπει επίσης να έχουν εφαρμοστεί για τα σχολεία, τις συναυλίες, τις αθλητικές εκδηλώσεις και σε άλλες παρόμοιες δραστηριότητες όπου συνήθως συγκεντρώνονται άνθρωποι (παράγραφος 77 των αρχών της Βενετίας).

Η [Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ](#) (παρα.41, σελίδα 7) ξεκαθαρίζει πως οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να περιοριστεί το δικαίωμα της συνάθροισης είναι συγκεκριμένοι και εξαντλητικοί: Η εθνική ασφάλεια, η δημόσια ασφάλεια, η προστασία της υγείας και των ηθών, η προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών άλλων. Η πρόληψη του εγκλήματος, ο αριθμός των συμμετεχόντων, η περιοχή, η πραγματοποίηση άλλης παρέλασης ή εκδήλωσης και συμπεριφορές σε προηγούμενες συγκεντρώσεις δεν κατατάσσονται σε αυτές. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ παρέχει πολύ συγκεκριμένους ορισμούς για την έννοια των όρων «εθνική ασφάλεια, δημόσια ασφάλεια, προστασία της υγείας και των ηθών, προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών άλλων». Τα «συμφέροντα της εθνικής ασφάλειας» μπορούν να χρησιμεύσουν ως λόγος για περιορισμούς, εάν οι εν λόγω περιορισμοί είναι απαραίτητοι για τη διατήρηση της ικανότητας του κράτους να προστατεύει την ύπαρξη του έθνους, την εδαφική ακεραιότητα ή την πολιτική του ανεξαρτησία έναντι αξιόπιστης απειλής ή χρήσης βίας. Η προστασία της “δημόσιας ασφάλειας” μπορεί να αποτελέσει λόγο περιορισμού της δικαιώματος ειρηνικής συνάθροισης, μόνο αν αποδεικνύεται ότι η συνάθροιση δημιουργεί πραγματικό και σημαντικό κίνδυνο για τη ζωή και την ασφάλεια προσώπων ή παρόμοιο κίνδυνο σοβαρής ζημίας σε περιουσία. Οι περιορισμοί στις ειρηνικές συγκεντρώσεις θα πρέπει να επιβάλλονται μόνο κατ’ εξαίρεση για την προστασία των «ηθών». Εάν χρησιμοποιείται, ο λόγος αυτός δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την προστασία αντιλήψεων περί ηθικής που απορρέουν αποκλειστικά από μία μόνο κοινωνική, φιλοσοφική ή θρησκευτική παράδοση. Αντίθετα, κάθε τέτοιος περιορισμός πρέπει να γίνεται κατανοητός υπό το πρίσμα της οικουμενικότητας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πλουραλισμού και της αρχής της μη διάκρισης. Οι περιορισμοί που βασίζονται σε αυτόν τον λόγο δεν μπορούν, για παράδειγμα, να επιβληθούν λόγω εναντίωσης σε εκφράσεις σεξουαλικού προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου. Σε γενικές γραμμές, η Επιτροπή αναφέρει emphaticά ότι τα συμβαλλόμενα κράτη θα πρέπει να μην βασίζονται σε έναν ασαφή ορισμό των λόγων για τους οποίους μπορεί να

περιοριστεί το δικαίωμα στη συνάθροιση για να δικαιολογήσουν υπερβολικούς περιορισμούς του δικαιώματος του ειρηνικού συνέρχεσθαι. Η δε παρακάλυψη της κυκλοφορίας και η διατάραξη της καθημερινής ζωής θεωρούνται από την Επιτροπή ως αναπόφευκτα και αποδεκτά για σκοπούς εφαρμογής του δικαιώματος της συνάθροισης.

Από το νομοσχέδιο απουσιάζει ο ανεξάρτητος μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων και προσβολής της απόφασης σε περίπτωση που οι αρχές επιβάλλουν περιορισμούς που δυνητικά υπερβαίνουν τα πρότυπα που θέτει το Διεθνές Δίκαιο. Σύμφωνα με την Έκθεση της Επιτροπής Νομοθεσίας (σελ. 42):«Προσφυγή κατά απόφασης αρμόδιας αρχής: σε περίπτωση περιορισμού ή απαγόρευσης συνάθροισης από την αρμόδια αρχή, που θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να προβλέπονται από το νόμο και να είναι απαραίτητα μέτρα σε μια δημοκρατική κοινωνία (ως σημειώνεται πιο πάνω), ο αιτητή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να προσβάλει την απόφαση, εάν θεωρεί ότι ο περιορισμός ή η απαγόρευση είναι δυσανάλογος/η, αυθαίρετος/η ή παράνομος/η. Οι αποφάσεις επί των προσφυγών θα πρέπει να εκδίδονται έγκαιρα, έτσι ώστε το ζήτημα να επιλυθεί πριν την προγραμματισμένη συνάθροιση.»

Παρακάμπτεται επομένως η διασφάλιση ανεξάρτητης και διαφανής εποπτείας όλων των φορέων που συμμετέχουν στις ειρηνικές συνελεύσεις, μεταξύ άλλων μέσω της έγκαιρης πρόσβασης σε αποτελεσματικά ένδικα μέσα, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών προσφυγών, ή σε εθνικούς θεσμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με σκοπό την προάσπιση του δικαιώματος πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από συνέλευση.

Επίσης στο εδάφιο (1) δεν ορίζεται ο χώρος και χρόνος της «σύσκεψης» ή του προγραμματισμού της για να θεωρείται έγκυρη / ότι έχει συγκαλεστεί και πραγματοποιηθεί νομότυπα. Σε συνδυασμό με το εδάφιο 2 που επιτρέπει την επιβολή περιορισμών στην απουσία του οργανωτή δυνατόν να χρησιμοποιείται από την αρμόδια αρχή και την αστυνομία καταχρηστικά για να αποκόπτον τον οργανωτή σκόπιμα και να λαμβάνουν μέτρα αυτόβουλα.

Η παραπομπή του θέματος στον Υπουργό ως το εδάφιο 2 πιθανό να χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά από την ίδια την εκάστοτε κυβέρνηση για αδικαιολόγητους περιορισμούς στο δικαίωμα της ειρηνικής συνάθροισης, εφόσον δίδεται στην ουσία στην κυβέρνηση μια νέα αρμοδιότητα που δεν είχε ποτέ. Αυτό εντοπίζεται και στην απουσία οποιασδήποτε πρόνοιας

	<p>για διαβούλευση απευθείας με τον οργανωτή. Πάντα ήταν θέμα της Αστυνομίας το π.χ. ποι οι δρόμοι θα κλείσουν, αν πρέπει να ακολουθηθεί άλλη πορεία κλπ. Τώρα θα έχει μέλος της κυβέρνησης τη δυνατότητα να επιβάλλει υπέρμετρους περιορισμούς π.χ. σε αντικυβερνητικές διαδηλώσεις. Επίσης, το εδάφιο 6 αναφέρει αόριστα ότι ο ο Υπουργός θα επανέλθει εγκαίρως – εάν ο Υπουργός απλά να αρνηθεί να επανέλθει ή να διευθετήσει συνάντηση εμπρόθεσμα όταν του παραπεμφθεί το θέμα για να μην υπάρξει συμφωνία ως τη στιγμή της συγκέντρωσης ποιες θα είναι οι κυρώσεις για τον ίδιο τον Υπουργό; Ή δύναται να προχωρήσει η διαμαρτυρία χωρίς περιορισμούς εφόσον δεν υπήρξε συνάντηση; Το εδάφιο 6 δεν ορίζει το χρόνο στον οποίο πρέπει να αποστέλλεται η ειδοποίηση πριν από τη διεξαγωγή της συγκέντρωσης.</p>
<p>7. Αδικήματα (1) Οργανωτής που παραλείπει να αποστείλει την προβλεπόμενη στο εδάφιο (2) του άρθρου 3 ειδοποίηση ή που διοργανώνει παρέλαση ή συγκέντρωση κατά τρόπο που διαφέρει ουσιωδώς από τον προβλεπόμενο στην ειδοποίηση, διαπράττει ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή €2,000.</p> <p>(2) Κάθε πρόσωπο που λαμβάνει μέρος σε παρέλαση ή συγκέντρωση που, εν γνώσει του, πραγματοποιείται κατά παράβαση περιορισμών που επιβλήθηκαν δυνάμει του άρθρου 6 του παρόντος Νόμου, διαπράττει ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή €2,000.</p> <p>(3) Αποτελεί υπεράσπιση για πρόσωπο κατηγορούμενο δυνάμει του παρόντος άρθρου, αν αποδείξει ότι μη συμμόρφωση του με περιορισμούς που επέβαλε η</p>	<p>Η πρόνοια αυτή παραβιάζει τον πυρήνα του δικαιώματος της συνάθροισης και πρέπει να απαλειφθεί. Συμφωνα με την Επιτροπή Ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ (παρα. 70-71) : “Having to apply for permission from the authorities undercuts the idea that peaceful assembly is a basic right. Notification systems requiring that those who intend to organize a peaceful assembly must inform the authorities in advance and provide certain salient details are permissible to the extent necessary to assist the authorities in facilitating the smooth conduct of peaceful assemblies and protecting the rights of others. At the same time, this requirement must not be misused to stifle peaceful assemblies and, as in the case of other interferences with the right, must be justifiable on the grounds listed in article 21. The enforcement of notification requirements must not become an end in itself. Notification procedures should be transparent, not unduly bureaucratic, their demands on organizers must be proportionate to the potential public impact of the assembly concerned, and they should be free of charge. A failure to notify the authorities of an upcoming assembly, where required, does not render the act of participation in the assembly unlawful, and must not in itself be used as a basis for dispersing the assembly or arresting the participants or organizers, or for imposing undue sanctions, such as charging the participants or organizers with criminal offences. Where administrative sanctions are imposed on organizers for failure to notify, this must be justified by the authorities. Lack of notification does not absolve the authorities from the obligation, within their abilities, to facilitate the assembly and to protect the participants.” Η Επιτροπή καθιστά σαφές ότι μια τέτοια τυφλή επιβολή κυρώσεων, βασιζόμενη απλά και</p>

<p>αρμόδια αρχή ή ο Υπουργός, ανάλογα με την περίπτωση, οφειλόταν σε λόγους ή περιστατικά πέραν του ελέγχου του.</p>	<p>μόνο στην παράλειψη ή στην ελλιπή ειδοποίηση, παραβιάζει το άρθρο 21 του CCPR. Το ίδιο ισχύει και για τους συμμετέχοντες, οι οποίοι, εν πάση περιπτώσει, δεν έχουν τρόπο να γνωρίζουν για τα θέματα ειδοποίησης από μέρους των οργανωτών.</p> <p>Περαιτέρω, βασική αρχή του ποινικού μας δικαίου είναι η εξατομίκευση της ποινής. Το μόνο αδίκημα στην Κυπριακή Δημοκρατία το οποίο έχει σταθερή ποινή χωρίς εξατομίκευση και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ελαφρυντικές περιστάσεις ή επιμεριστικοί παράγοντες είναι ο φόνος εκ προμελέτης.</p> <p>Επίσης τίθεται δηλαδή βάρος και ευθύνη σε κάθε οργανωτή να δημοσιοποιεί μαζί με την δημοσίευση/κάλεσμα για συγκέντρωση και το ότι στάληκε σχετική ειδοποίηση στην αρμόδια αρχή ώστε να γνωρίζουν οι συμμετέχοντες; τα προτεινόμενα ποσά είναι υπέρογκα και σκοπό έχουν να αποτρέψουν/αποστειρίσουν το δικαίωμα το ίδιο.</p> <p>Το εδάφιο 3 παραβιάζει το τεκμήριο της αθωότητας και θέτει δυσανάλογα το βάρος απόδειξης. Το εδάφιο είναι διαμορφωμένο ως να αντιμετωπίζει αδίκημα αυστηρής ευθύνης. Είναι αντιφατικό με τη δυνατότητα οργάνωσης αυθόρμητης συγκέντρωσης. Επίσης υπάρχει ασυμμετρία στην αντιμετώπιση του αδικήματος εφόσον ρυθμίζεται διαφορετικά η επιβολή περιορισμών στις συγκεντρώσεις βάσει ειδοποίησης και στις αυθόρμητες συγκεντρώσεις.</p>
<p>8. Απαγορεύσεις(1) Αν η αρμόδια αρχή ή ο Αρχηγός Αστυνομίας εύλογα πιστεύει ότι λόγω ειδικών περιστάσεων που επικρατούν σε συγκεκριμένη περιοχή της Κύπρου ή στην Κύπρο γενικότερα, η επιβολή περιορισμών δυνάμει του άρθρου 6 του παρόντος Νόμου δεν συνιστά αποτελεσματικό μέτρο για την πρόληψη των καταστάσεων που οι πιο πάνω ειδικές περιστάσεις δημιουργούν, και ότι με την πραγματοποίηση παρελάσεων ή συγκεντρώσεων θα απειλείτο η ύπαρξη της Δημοκρατίας, εισηγείται στον Υπουργό έκδοση διατάγματος απαγόρευσης</p>	<p>Οι «ειδικές περιστάσεις» δεν συνιστούν λόγο απαγόρευσης των συναθροίσεων. Πρέπει αποδεδειγμένα να πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 21 του CCPR, δηλ. εθνική ή δημόσια ασφάλεια, η δημόσια τάξη, η προστασία της δημόσιας υγείας ή των ηθών ή η προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων, όπως αυτές ερμηνεύονται από τα αρμόδια όργανα του ΟΗΕ. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται το “blanket ban” για όλες τις συναθροίσεις χωρίς ατομική αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης, πόσο μάλλον όταν αυτό εκτείνεται για ένα μήνα ή και περισσότερο. Η πρόνοια αυτή δεν πληροί την αρχή της αναλογικότητας και είναι απίθανο να κριθεί ως νόμιμη από το ΕΔΑΔ σε περίπτωση σχετικής αίτησης. Πρόκειται για πρόνοια που απαντάται μόνο σε δικτατορικά καθεστώτα και πρέπει να απαλειφθεί εντελώς.</p> <p>Οι Αρχές της Βενετίας για τις συναθροίσεις προβλέπουν: «Proportionality: Any restrictions imposed on freedom of assembly must be proportional. The least intrusive means of achieving the legitimate objective being pursued by the authorities should always be given preference.</p>

<p>παρελάσεων ή συγκεντρώσεων, ο οποίος θέτει την εισήγηση ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου το οποίο δύναται να εκδώσει σχετικό διάταγμα.</p> <p>(2) Το διάταγμα το οποίο εκδίδεται δυνάμει του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, απαγορεύει την πραγματοποίηση παρελάσεων ή συγκεντρώσεων σε οποιαδήποτε περιοχή της Δημοκρατίας για χρονική περίοδο μη υπερβαίνουσα τον ένα μήνα.</p> <p>(3) Διατάγματα που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δύναται να ακυρωθούν ή διαφοροποιηθούν με την έκδοση νεότερου διατάγματος.</p> <p>(4) Διατάγματα που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.</p>	<p>The principle of proportionality requires that authorities do not routinely impose restrictions which would fundamentally alter the character of an event, such as relocating assemblies to less central areas of a city. A blanket application of legal restrictions tends to be over-inclusive and will thus fail the proportionality test because no consideration has been given to the specific circumstances of the case.»</p> <p>Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ (σελ. 7) αναφέρει: «Any restrictions on participation in peaceful assemblies should be based on a differentiated or individualized assessment of the conduct of the participants and the assembly concerned. Blanket restrictions on peaceful assemblies are presumptively disproportionate», ενώ στη σελ.10 αναφέρει: “As a general rule, there can be no blanket ban on all assemblies in the capital city, in all public places except one specific location within a city or outside the city centre, or on all the streets in a city.”</p> <p>Εκτενέστατη εκχώρηση νομοθετικής εξουσίας από την Βουλή στην Αστυνομία τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και το Υπουργικό Συμβούλιο. Τα Υπουργικά διατάγματα δύναται να αποτελέσουν ακροσφαλή πράξη εκτελεστικής φύσεως. Είναι σοβαρή η εκχώρηση και η σύμπλεξη των εξουσιών γίνεται με αδικαιολόγητη γενικότητα. Είναι επίσης απαράδεκτα χαμηλό το απαιτούμενο επίπεδο. Τέτοια εκχώρηση που διασαλεύει την διάκριση των εξουσιών και αντίκειται σε θεμελιώδη δικαιώματα δεν πρέπει να υφίστανται καθόλου και αν υφίστανται τότε δε μπορεί να βασίζεται σε “εύλογη πίστη” αλλά σε υψηλό επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης και με πλήρη διαφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας. Δεν υπάρχει περιορισμός στην έκδοση αλληπάλληλων διαταγμάτων – είναι απαράδεκτη η καταστρατήγηση δικαιωμάτων στο διηνεκές.</p>
<p>9. Διάλυση(1) Παρέλαση ή συγκέντρωση που βρίσκεται σε εξέλιξη δύναται να διαλυθεί κατόπιν απόφασης του Αρχηγού της Αστυνομίας, σε περίπτωση που:</p> <p>(α) πραγματοποιείται κατά παράβαση περιορισμών που επιβλήθηκαν δυνάμει του άρθρου 6 του παρόντος Νόμου,</p>	<p>Δεν είναι ξεκάθαρο αν οι προϋποθέσεις λειτουργούν σωρευτικά ή εναλλακτικά. Ανεξάρτητα από αυτό, διάλυση που διενεργείται για λόγους άλλους από την βία ή την εύλογη υποψία βίας από ή που υποκινείται από τους οργανωτές είναι παράνομη. Η συνάθροιση δεν χάνει τον ειρηνικό της χαρακτήρα επειδή έγινε κατά παράβαση κάποιου διατάγματος (περιορισμού ή απαγόρευσης), όταν δεν υπάρχει ισχυρό τεκμήριο χρήσης βίας. Δεν γίνεται ένα άτομο μόνο (ο υπεύθυνος αξιωματικός) να αποφασίζει χωρίς κριτήρια ότι επίκειται χρήση τέτοιας βίας που ακυρώνει τον ειρηνικό χαρακτήρα της πορείας. Τι σημαίνει</p>

<p>(β) πραγματοποιείται παρά την έκδοση διατάγματος απαγόρευσης της δυνάμει του άρθρου 6 του παρόντος Νόμου,</p> <p>(γ) ο Υπεύθυνος Αξιωματικός διαβλέπει ότι επικείται χρήση βίας που ενδέχεται να αλλοιώσει τον ειρηνικό χαρακτήρα της παρέλασης ή συγκέντρωσης, ή διαπιστώνει ότι η παρέλαση ή συγκέντρωση μετατρέπεται σε βίαη από τους συμμετέχοντες, με την πρόκληση επίθεσης κατά προσώπων, ή την πρόκληση σωματικής βλάβης κατά προσώπων, ή την πρόκληση ζημιάς σε δημόσια ή ιδιωτική περιουσία, ή με τη χρήση βομβών, εκρηκτικών ή άλλων επικίνδυνων μηχανισμών, καπνογόνων, βεγγαλικών, πυροτεχνημάτων, φωτοβολίδων, κροτίδων, παράνομων μαχαιριών, πυροβόλων ή επιθετικών όπλων, ή άλλων επικίνδυνων αντικειμένων.</p> <p>Νοείται ότι βία θεωρείται η χρήση σωματικής βίας που είναι πιθανόν να οδηγήσει σε τραυματισμό ή θάνατο ή σε σοβαρή ζημιά στην περιουσία, αλλά δεν περιλαμβάνει απλά σπρωξίματα ή διατάραξη της κυκλοφορίας οχημάτων ή πεζών ή καθημερινών δραστηριοτήτων.</p> <p>(2) Η απόφαση διάλυσης, που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δύναται να</p>	<p>διαβλέπει; ανύπαρκτο επίπεδο απόδειξης. ανύπαρκτο το αντικειμενικό κριτήριο. αδικαιολόγητη εισαγωγή πλήρως υποκειμενικού κριτηρίου επιφέρει την κατάργηση θεμελιώδους δικαιώματος – είναι άκρως δυσανάλογη η πρόνοια και πρέπει να απαλειφθεί. Επομένως πρώτη περίπτωση πρέπει να καταργηθεί πλήρως ιδιαίτερα στην απουσία πρόνοιων που βάσει διεθνούς δικαίου υποχρεώνουν τις αρχές να διαφυλάσσουν τις συγκεντρώσεις και να μην ασκούν βία.</p> <p>Οι εξουσίες που παρέχονται είναι παράνομες, όπως έχουν κατ’ αναλογία κριθεί στην απόφαση ημερομηνίας 21/05/2024 The King (on the application of National Council for Civil Liberties) v Secretary of State for the Home Department, [2024] EWHC 1181 (Admin) του Αγγλικού High Court.</p> <p>Οι Αρχές της Βενετίας δεν επιτρέπουν την επιβολή περιορισμών επειδή δεν δόθηκε προειδοποίηση: “The obligation to respect and ensure peaceful assemblies imposes negative and positive duties on States before, during and after assemblies. The negative duty entails that there be no unwarranted interference with peaceful assemblies. States are obliged, for example, not to prohibit, restrict, block, disperse or disrupt peaceful assemblies without compelling justification, nor to sanction participants or organizers without legitimate cause. (σελ.23)...Only in exceptional cases may an assembly be dispersed. Dispersal may be resorted to if the assembly as such is no longer peaceful, or if there is clear evidence of an imminent threat of serious violence that cannot be reasonably addressed by more proportionate measures, such as targeted arrests (σελ. 85)”</p> <p>Είναι ξεκάθαρο πως μόνο η χρήση βίας από και/ή ωθούμενη από τους οργανωτές μπορεί να δικαιολογήσει τον περιορισμό του δικαιώματος στη δημόσια συνάθροιση, διότι μόνο αυτή μπορεί να ακυρώσει τον ειρηνικό χαρακτήρα μιας συνάθροισης. Βία που ασκείται από μεμονωμένα άτομα στη συγκέντρωση μπορεί να αντιμετωπιστεί από την αστυνομία με ανάλογα και μεμονωμένα μέτρα όπως συλλήψεις των ασκούντων βία, χωρίς να διαλύσει τη συγκέντρωση.</p> <p>Η σχετική έκθεση της Επιτροπής Νομοθεσίας ορίζει τον όρο «βία» ως: “[H] χρήση σωματικής βίας από τους συμμετέχοντες κατά άλλων που είναι πιθανό να οδηγήσει σε τραυματισμό ή θάνατο ή η σοβαρή ζημιά σε περιουσία, αλλά δεν περιλαμβάνει απλά σπρωξίματα ή διατάραξη της κυκλοφορίας οχημάτων ή πεζών ή καθημερινών δραστηριοτήτων. Η μη τήρηση</p>
--	--

έχει τη μορφή προφορικής ή γραπτής διαταγής.

ορισμένων εθνικών νομοθετικών απαιτήσεων από τους διοργανωτές ή τους συμμετέχοντες, σε μια κατά τ' άλλα ειρηνική συνάθροιση, δεν θέτει τους συμμετέχοντες εκτός του πεδίου εφαρμογής της προστασίας του άρθρου 21. Για να θεωρηθεί μια συνάθροιση βίαιη, η βία πρέπει να προέρχεται από τους συμμετέχοντες. Έτσι, η βία κατά των συμμετεχόντων σε μια ειρηνική συγκέντρωση από τις αρχές ή από προβοκάτορες που ενεργούν για λογαριασμό τους δεν καθιστά τη συγκέντρωση μη ειρηνική. Το ίδιο ισχύει και για τη βία που ασκείται από μέλη του κοινού εναντίον της συνάθροισης ή από συμμετέχοντες σε αντιδιαδηλώσεις. Η απλή μεταφορά αντικειμένων από τους συμμετέχοντες που θεωρούνται ή θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως όπλα ή προστατευτικού εξοπλισμού, όπως μάσκες αερίου ή κράνη, δεν αρκεί για να θεωρηθεί η συμπεριφορά αυτών των συμμετεχόντων βίαιη. Οι συμμετέχοντες μπορούν να καθορίσουν ελεύθερα τον σκοπό μιας συνέλευσης. Τυχόν περιορισμοί από τις αρχές που δύναται να επιβληθούν πρέπει να είναι κατ' αρχήν ουδέτεροι ως προς το περιεχόμενο και δεν πρέπει να βασίζεται στην ταυτότητα των συμμετεχόντων ή στη σχέση τους με τις αρχές»

Το νομοσχέδιο δεν ξεκαθαρίζει ποια μέτρα νομιμοποιείται να λάβει η αστυνομία για να διαλύσει μια συγκέντρωση, αφήνοντας κενά που μπορούν να νομιμοποιήσουν το είδος της αδιάκριτης βίας που ασκήθηκε από την αστυνομία στις 14.02.21 στο πάρκο Κολοκάση. Δεν αναφέρονται πουθενά οποιαδήποτε μέτρα ενίσχυσης της αποτελεσματικής λογοδοσίας των αστυνομικών για υπερβολική βία, καθιστώντας το όλο νομοσχέδιο ετεροβαρές και δυσανάλογα περιοριστικό. Τα μέλη της αστυνομίας που αστυνομεύουν τις συγκεντρώσεις οφείλουν να είναι πάντα ένστολοι και να επιδεικνύουν μια εύκολα αναγνωρίσιμη μορφή ταυτότητας, να μην φωτογραφίζουν ή να βιντεογραφούν τους διαδηλωτές εκτός και αν βρίσκονται στη διαδικασία διάπραξης αδικήματος και να επιτρέπουν την φωτογράφιση ή βιντεογράφιση από μέρους των διαδηλωτών όλων των σκηνών χρήσης βίας από μέρους οποιουδήποτε συμπεριλαμβανομένης και της βίας που ασκείται από αστυνομικούς. Η [Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ](#) αναφέρει (σελ.16):“The use of recording devices by law enforcement officials during assemblies, including body-worn cameras, may play a positive role in securing accountability, if used judiciously. However, the authorities

	<p>should have clear and publicly available guidelines to ensure that their use is consistent with international standards on privacy and does not have a chilling effect on participation in assemblies. Participants, journalists and monitors also have the right to record law enforcement officials”.</p>
<p>10. Αδικήματα Όποιος οργανώσει ή λαμβάνει μέρος σε παρέλαση ή συγκέντρωση που εν γνώσει του έχει απαγορευθεί ή έχει διαταχθεί η διάλυση της, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 8 και 9 του παρόντος Νόμου, διαπράττει ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή €10,000.</p>	<p>Οι συστάσεις της Επιτροπής Νομοθεσίας, των αρχών της Βενετίας και της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ ξεκαθαρίζουν πως οι μόνες συναθροίσεις που μπορούν να απαγορευτούν και για τις οποίες μπορεί να διαταχθεί η διάλυση τους είναι αυτές όπου οι ίδιοι οι οργανωτές αποδεδειγμένα ασκούν βία (όπως αυτή ορίζεται στις σχετικές συστάσεις) ή προτρέπουν σε χρήση βίας. Τέτοιες ήταν οι περιπτώσεις των πογκρόμ που έγιναν στην Κύπρο το καλοκαίρι του 2023 με την ανοχή της αστυνομίας, όπου οι ίδιες οι διακηρύξεις των οργανωτών προέτρεπαν σε πράξεις βίας. Η ελλιπής ειδοποίηση, η παράλειψη ειδοποίησης, η αλλαγή της πορείας την τελευταία στιγμή, η μεταφορά μη επιθετικών αντικειμένων, η ενόχληση που μπορεί να προκαλέσουν οι ιδέες της πορείας (νοουμένου ότι δεν πρόκειται για ρητορική μίσους), οι υποκειμενικές και αδικαιολόγητες αντιλήψεις των αρχών για κινδύνους για τη δημόσια τάξη/ασφάλεια/υγεία κλπ, η μεμονωμένη άσκηση βίας από συμμετέχοντες που μπορεί να αντιμετωπιστεί με στοχευμένη μέτρα κατά των ασκούντων τη βία, δεν καθιστούν τη συνάθροιση παράνομη και δε μπορεί επομένως να διαταχθεί η διάλυση της. Η πρόνοια αυτή οφείλει να ξεκαθαρίζει ότι ισχύει αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις όπου οι οργανωτές της συνάθροισης ασκούν και/η υποκινούν σε χρήση βίας όπως αυτή ορίζεται στις σχετικές συστάσεις των θεσμών.</p> <p>Η σχετική έκθεση της Επιτροπής Νομοθεσίας αναφέρει (σελ 41): “Οι διοργανωτές δεν πρέπει ... να θεωρούνται υπεύθυνοι για την παράνομη συμπεριφορά άλλων ή να θεωρούνται υπεύθυνοι για τη διατήρηση της δημόσιας τάξης. Ευθύνη θα υπάρχει μόνο όταν οι διοργανωτές (ή οι επόπτες) έχουν προσωπικά και σκόπιμα υποκινήσει, προκαλέσει ή συμμετέχει στην πρόκληση πραγματικής ζημιάς ή διαταραχή. Ομοίως, εάν οι διοργανωτές παραλείψουν να ενημερώσουν τις αρχές για την συνάθροιση, η συνάθροιση δεν θα πρέπει να διαλύεται αυτόματα και οι διοργανωτές δεν πρέπει να υπόκεινται σε ποινικές ή διοικητικές κυρώσεις με πρόστιμα ή φυλάκιση.”</p> <p>Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ υπογραμμίζει ότι η υποχρέωση ειδοποίησης δεν πρέπει να μετατρέπεται έμμεσα σε υποχρέωση εξασφάλισης άδειας και δεν πρέπει να</p>

	<p>χρησιμοποιείται ως δικαιολογία για επέμβαση στο δικαίωμα της συνάθροισης. Η ειδοποίηση πρέπει να λειτουργεί ως μέτρο για να διευκολύνει τις αρχές στο να προστατεύσουν την συνάθροιση και όχι στο να τη διαλύσουν.</p> <p><i>«70. Having to apply for permission from the authorities undercuts the idea that peaceful assembly is a basic right. Notification systems requiring that those who intend to organize a peaceful assembly must inform the authorities in advance and provide certain salient details are permissible to the extent necessary to assist the authorities in facilitating the smooth conduct of peaceful assemblies and protecting the rights of others. At the same time, this requirement must not be misused to stifle peaceful assemblies and, as in the case of other interferences with the right, must be justifiable on the grounds listed in article 21. The enforcement of notification requirements must not become an end in itself. Notification procedures should be transparent, not unduly bureaucratic, their demands on organizers must be proportionate to the potential public impact of the assembly concerned, and they should be free of charge. 71. A failure to notify the authorities of an upcoming assembly, where required, does not render the act of participation in the assembly unlawful, and must not in itself be used as a basis for dispersing the assembly or arresting the participants or organizers, or for imposing undue sanctions, such as charging the participants or organizers with criminal offences. Where administrative sanctions are imposed on organizers for failure to notify, this must be justified by the authorities. Lack of notification does not absolve the authorities from the obligation, within their abilities, to facilitate the assembly and to protect the participants.»</i></p> <p>Περαιτέρω, βασική αρχή του ποινικού μας δικαίου είναι η εξατομίκευση της ποινής. Το μόνο αδίκημα στην Κυπριακή Δημοκρατία το οποίο έχει σταθερή ποινή χωρίς εξατομίκευση και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ελαφρυντικές περιστάσεις ή επιμεριστικοί παράγοντες είναι ο φόνος εκ προμελέτης. Η εν λόγω ποινή είναι υπέρογκου ποσού με μόνο σκοπό τον εκφοβισμό και την αποτροπή συμμετοχής / εξάσκησης των νόμιμων δικαιωμάτων των πολιτών.</p>
<p>11. Απόκρυψη προσώπου Πρόσωπο το οποίο συμμετέχει στην παρέλαση ή συγκέντρωση και αποκρύβει με οποιοδήποτε τρόπο το πρόσωπο του, ήτοι</p>	<p>Η κάλυψη του προσώπου ή του κεφαλιού μπορεί να αποτελεί έκφραση η οποία προστατεύεται από το Σύνταγμα, την ΕΣΔΑ, το CCPR και άλλα νομοθετήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ελευθερία της έκφρασης θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της απόλαυσης του δικαιώματος της ελευθερίας του συνέρχεσθαι (βλ. Γενικό σχόλιο αριθ. 34 για το άρθρο 19:</p>

<p>σε σημείο που αυτό να μην μπορεί να αναγνωριστεί, χωρίς αιτιολογία, για την οποία φέρει το βάρος της απόδειξης, θεωρείται ότι το αποκρύβει προς το σκοπό διάπραξης αδικήματος και είναι ένοχο πλημμελήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τέσσερις χιλιάδες ευρώ (€4.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.</p>	<p>Ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης). Η Επίτροπος Νομοθεσίας αναφέρει ότι οι διεθνείς οργανισμοί προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων προωθούν τη μη γενικευμένη απαγόρευση της χρήσης μάσκας/καλύμματος προσώπου στις συναθροίσεις, γιατί μπορεί να γίνεται για εκφραστικούς σκοπούς και αποτελεί μια μορφή επικοινωνίας που προστατεύεται από τα δικαιώματα στην ελευθερία του λόγου και του συνέρχεσθαι: «Η χρήση μάσκας ή άλλων καλυμμάτων προσώπου σε μια ειρηνική συνάθροιση δεν θα πρέπει να απαγορεύεται όταν δεν υπάρχουν αποδεδειγμένα στοιχεία επικείμενης βίας. Δεν θα πρέπει να απαιτείται από ένα άτομο να αφαιρέσει τέτοιο κάλυμμα, εκτός εάν η συμπεριφορά του/της δημιουργεί πιθανή αιτία σύλληψης και το κάλυμμα του προσώπου εμποδίζει την αναγνώρισή του/της» (σελ. 42).</p> <p>Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ επίσης θεωρεί την κάλυψη του προσώπου όχι μόνο θεμιτή αλλά και επιθυμητή για σκοπούς προστασίας της ιδιωτικότητας και της ανωνυμίας, τα οποία αποτελούν αναφέρεται δικαιώματα των ατόμων που διαδηλώνουν ειρηνικά και δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως πρόθεση διάπραξης βίας:</p> <p><i>“The wearing of face coverings or other disguises by assembly participants, such as hoods or masks, or taking other steps to participate anonymously may form part of the expressive element of a peaceful assembly or serve to counter reprisals or to protect privacy, including in the context of new surveillance technologies. The anonymity of participants should be allowed unless their conduct presents reasonable grounds for arrest,77 or there are other similarly compelling reasons, such as the fact that the face covering forms part of a symbol that is, exceptionally, restricted for the reasons referred to above (see para. 51). The use of disguises should not in itself be deemed to signify violent intent.”</i></p> <p>Πέραν των πιο πάνω, η χρήση χειρουργικής μάσκας προσώπου αποτελεί δικαίωμα προστασίας της υγείας του ατόμου, ενώ η κάλυψη της κεφαλής αποτελεί δυνητικά έκφραση θρησκευτικών πεποιθήσεων που επίσης προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων..</p>
---	--

Σχόλια που αφορούν όλες τις προτεινόμενες πρόνοιες:

1. Ενώ σε μελέτη που προηγήθηκε αυτού του κειμένου αναφέρεται ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και η Διεθνής Σύμβαση για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα δεν υπάρχει αναφορά στη διεθνή συζήτηση για τη διαφύλαξη της ελευθερίας του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και του συνεταιρίζεσθαι σε όλα τα επίπεδα,
2. Πολλές πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου είναι δυσανάλογες και αντίθετες με τις πρακτικές εφαρμογές του Διευνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα <https://www.ohchr.org/en/documents/tools-and-resources/practical-toolkit-law-enforcement-officials-promote-and-protect-human> καθώς και την εφαρμογή του Άρθρου 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
3. Παραβίαση του International Covenant on Civil and Political Rights (Διεθνής Συνθήκη Αστικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων) στην οποία προσχώρησε η Κυπριακή Δημοκρατία με τον **Περί των Διεθνών Συμφώνων (Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα και Άστικά και Πολιτικά Δικαιώματα) (Κυρωτικός) Νόμο του 1969** και έπειτα τον **Περί του Διευνούς Συμφώνου για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμο του 1999 (Ν. 12(III)/1999)**. Διάφορα άρθρα του προτεινόμενου νομοσχεδίου παραβιάζουν βασικές καθιερωμένες αρχές σε σχέση με το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και συγκεκριμένα το Άρθρο 21 της Διεθνούς Συνθήκης Αστικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων.
4. Η ελευθερία του ειρηνικώς συνέρχεσθαι αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες δικαίωμα σε μια δημοκρατική κοινωνία και θα πρέπει να απολαμβάνεται, στο μέτρο του δυνατού, χωρίς ρύθμιση. Αυτό πρέπει να αντικατοπτρίζεται στην εσωτερική νομοθεσία. Ελλείπει πλήρως από αυτό το προτεινόμενο κείμενο. Η απαίτηση για προηγούμενη ειδοποίηση αποτελεί de facto παρέμβαση στο δικαίωμα της ελευθερίας του συνέρχεσθαι και, επομένως, οποιαδήποτε τέτοια απαίτηση θα πρέπει να ορίζεται από το νόμο να είναι αναγκαία και αναλογική. Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν είναι απαραίτητο η εσωτερική νομοθεσία να απαιτεί εκ των προτέρων κοινοποίηση μιας συνέλευσης. Ένα καθεστώς κοινοποίησης δεν πρέπει ποτέ να μετατραπεί σε διαδικασία de facto αδειοδότησης. Είναι με απαράδεκτη απλότητα που γίνεται η προσθήκη υποχρέωσης ειδοποίησης σε αυτό το κείμενο.
5. Η προτεινόμενη νομοθεσία είναι άκρως ετεροβαρής και 1) αποσκοπεί στη δυσανάλογη κατάργηση /περιορισμό του δικαιώματος του συνέρχεσθαι ειρηνικώς, 2) συμπλέκει τις εξουσίες Βουλής, Υπουργικού Συμβουλίου, Αστυνομίας και Τοπικής Διοίκησης, 3) καθιερώνει αδικαιολόγητα και μεθοδευμένα γραφειοκρατικές διαδικασίες, 4) παρέχει απεριόριστες εξουσίες στην αστυνομία να καταστέλλει συγκεντρώσεις και παρελάσεις.
6. Δεν περιλαμβάνει το καθήκον διευκόλυνσης των συγκεντρώσεων στον τόπο που υποδεικνύει ο διοργανωτής, εντός του ηχητικού και οπτικού πεδίου του επιδιωκόμενου κοινού (target audience), αλλά ούτε την προστασία των διοργανωτών και των συμμετεχόντων από τρίτα άτομα ή ομάδες που επιδιώκουν να υπονομεύσουν το δικαίωμά τους στην ειρηνική συνάθροιση
7. Δεν ορίζονται / ρυθμίζονται αντιδιαδηλώσεις/ταυτόχρονες συγκεντρώσεις. Συνιστά θετική υποχρέωση του κράτους κάτω από το άρθρο 11 της ΕΣΔΑ να προστατεύει διαδηλωτές από τυχόν βίαιες αντιδιαδηλώσεις. Οφείλει να διαφυλάττει το δικαίωμα του συνέρχεσθαι ειρηνικώς (και των δύο ομάδων διαδηλωτών) χρησιμοποιώντας τα λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

8. Υπάρχει μεθοδευμένη ασάφεια στις πρόνοιες για διάλυση και ένταξη αδικαιολόγητα υποκειμενικών κριτηρίων. Επίσης η εμφάνιση σποραδικής βίας από ορισμένα πρόσωπα δεν στερεί από το υπόλοιπο πλήθος το δικαίωμα άσκησης της ειρηνικής συνάθροισης, και συνεπώς η σποραδική βία δεν καθιστά ολόκληρη τη συνέλευση μη ειρηνική.
9. Απουσιάζει οποιαδήποτε μελέτη και απόδειξη τήρησης σε σχέση με τις υποχρεώσεις της Δημοκρατίας έναντι στιγματιστικών αφηγήσεων και των επιπτώσεων τους στην άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών και στην ελευθερία του συνέρχεσθαι. Εισήγηση να απαντήσει το ερωτηματολόγιο της ειδικού εισηγητή του ΟΗΕ η Κυπριακή Δημοκρατία:

<https://www.ohchr.org/en/calls-for-input/2024/call-inputs-stigmatizing-narratives-and-implications-exercise-rights-freedom>

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε μεγάλος αριθμός σχολίων, τα οποία λήφθηκαν υπόψη με αποτέλεσμα το νομοσχέδιο να αναθεωρηθεί σημαντικά. Τα πλείστα σχόλια εστιάζουν στην ελευθερία του ειρηνικού συνέρχεσθαι, η οποία αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες δικαίωμα, και θα πρέπει να απολαμβάνεται, στο μέτρο του δυνατού, χωρίς ρύθμιση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το νομοσχέδιο αναθεωρήθηκε ώστε:

- Να μην τίθεται ζήτημα απαγόρευσης διεξαγωγής μιας συγκέντρωσης.
- Η νομοθεσία να μην έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, συνεπώς να μην θεσπίζει οποιεσδήποτε κυρώσεις.
- Να περιοριστούν οι υποχρεώσεις του οργανωτή, που αφορούν σε θέματα για τα οποία δεν μπορεί να φέρει ευθύνη.
- Να είναι ξεκάθαρο ότι ρυθμίζει μόνο την προηγούμενη ειδοποίηση για την πραγματοποίηση της παρέλασης ή συγκέντρωσης, και όχι την άδεια για τη διεξαγωγή της.
- Να μην παραπέμπεται το θέμα της επιβολής περιορισμών στον Υπουργό ΔΔΤ, αλλά να αποφασίζεται αποκλειστικά μεταξύ οργανωτή, αρμόδιας τοπικής αρχής και Αστυνομίας.
- Να προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής περιορισμών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, κατ' επιταγήν των προνοιών των Συντάγματος. Οι περιορισμοί αφορούν σε απλές αλλαγές στη διεξαγωγή της συγκέντρωσης.
- Να καθορίζονται ρητά οι περιπτώσεις στις οποίες παρέλαση ή συγκέντρωση δύναται να διαλυθεί, δηλαδή μόνο στις περιπτώσεις που πραγματοποιείται κατά παράβαση των περιορισμών που επιβλήθηκαν, και όταν μετατρέπεται σε βίαιη δηλαδή με την πρόκληση σωματικής βλάβης οποιουδήποτε προσώπου ή πρόκλησης ζημιάς σε δημόσια ή ιδιωτική περιουσία.
- Να προβλέπονται μόνο ποινικά αδικήματα τα οποία σχετίζονται άμεσα με την τέλεση πράξεων βίας, και δεν αφορούν στη μη τήρηση της διαδικασίας που ο νόμος προνοεί.

Σχόλιο από Μαρίνο Γεωργιάδη:

Το νομοσχέδιο αυτό επιρρίπτει βαρύτατες ευθύνες στα άτομα που διοργανώνουν οποιαδήποτε διαμαρτυρία ή εκδήλωση για παράγοντες που είναι αδύνατον να γνωρίζουν (όπως π.χ πόσα άτομα πιθανόν να συμμετέχουν, πόσος κίνδυνος υπάρχει για ανεπιθύμητα γεγονότα). Από τη στιγμή που μια εκδήλωση ανακοινώνεται ως «ειρηνική» για πιο λόγο οι αρχές να ζητούν αυτές τις πληροφορίες και να γιατί να υπάρχουν τέτοιες σοβαρές ποινές για τους διοργανωτές.

Η περίοδος των 7 ημερών και η αναμονή για έγκριση μιας εκδήλωσης από τις αρχές απειλεί θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών όπως το Άρθρο 19 του συντάγματος για το δικαίωμα του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και το Άρθρο 21 για το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου και της έκφρασης.

«08 – Απαγόρευση παρελάσεων και συγκεντρώσεων»: Η εξουσιοδότηση των αρχών να μπορούν να απαγορεύσουν οποιαδήποτε διαμαρτυρία σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας για ένα μήνα αμφισβητεί και απειλεί να καταργήσει το Άρθρο 19 του συντάγματος για το δικαίωμα του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και το Άρθρο 21 για το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου και της έκφρασης.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Το νομοσχέδιο αναθεωρήθηκε ώστε να μην τίθεται ζήτημα απαγόρευσης διεξαγωγής μιας συγκέντρωσης. Επίσης το νομοσχέδιο ρυθμίζει μόνο το θέμα της προηγούμενης ειδοποίησης (όχι άδειας ή έγκρισης) για την πραγματοποίηση της παρέλασης ή συγκέντρωσης. Τέλος το νομοσχέδιο αναθεωρήθηκε ώστε να μην προβλέπονται ποινικά αδικήματα λόγω μη συμμόρφωσης με πρόνοιες της νομοθεσίας (π.χ. υποχρεώσεις που επιβάλλονται). Παρέμειναν μόνο πρόνοιες που αφορούν ποινικοποίηση λόγω πράξεων βίας.

Σχόλιο από Λουΐζα Χατζηπαναγή:

Σας στέλνω αυτό το email για να εκφράσω την απογοήτευση και ανησυχία μου σχετικά με το προτεινόμενο νομοσχέδιο της κυβέρνησης για καταστολή των διαδηλώσεων.

Η ελευθερία του ειρηνικού συνέρχεσθαι αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες δικαίωμα σε μια δημοκρατική κοινωνία και θα πρέπει να απολαμβάνεται, στο μέτρο του δυνατού, χωρίς ρύθμιση. Αυτό πρέπει να αντικατοπτρίζεται στην εσωτερική νομοθεσία. Η απαίτηση για προηγούμενη ειδοποίηση αποτελεί de facto παρέμβαση στο δικαίωμα της ελευθερίας του συνέρχεσθαι και, επομένως, οποιαδήποτε τέτοια

απαίτηση θα πρέπει να ορίζεται από το νόμο να είναι αναγκαία και αναλογική. Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν είναι απαραίτητο η εσωτερική νομοθεσία να απαιτεί εκ των προτέρων κοινοποίηση μιας συνέλευσης. Ένα καθεστώς κοινοποίησης δεν πρέπει ποτέ να μετατραπεί σε διαδικασία de facto αδειοδότησης.

Οι προτεινόμενες πρόνοιες δεν περιλαμβάνουν το καθήκον διευκόλυνσης των συγκεντρώσεων στον τόπο που υποδεικνύει ο διοργανωτής, εντός του ηχητικού και οπτικού πεδίου του επιδιωκόμενου κοινού (target audience), αλλά ούτε την προστασία των διοργανωτών και των συμμετεχόντων από τρίτα άτομα ή ομάδες που επιδιώκουν να υπονομεύσουν το δικαίωμά τους στην ειρηνική συνάθροιση

Ο κάθε πολίτης πρέπει να έχει το δικαίωμα να εκφράσει την δυσαρέσκειά του μέσα από ειρηνικές διαδηλώσεις. Η προτεινόμενη νομοθεσία είναι άκρως ετεροβαρής και αποσκοπεί στον περιορισμό του δικαιώματος του συνέρχεσθαι ειρηνικώς. Επίσης συμπλέκει τις εξουσίες Βουλής, Υπουργικού Συμβουλίου, Αστυνομίας και Τοπικής Διοίκησης και παρέχει απεριόριστες εξουσίες στην αστυνομία να καταστέλλει συγκεντρώσεις και παρελάσεις.

Πολύ σημαντικό είναι επίσης ότι το νομοσχέδιο επιτρέπει την προκατειλημμένη και στοχευμένη απαγόρευση διαδηλώσεων, ακολουθώντας υποκειμενικές, άδικες απόψεις.

Ως μέλος της Κυπριακής Δημοκρατίας πιστεύω στη δυνατότητα εξεύρεσης μιας καλύτερης λύσης σχετικών θεμάτων η οποία δεν θα καταπατά τα δικαιώματα των πολιτών της.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.

Σχόλιο από Λευτέρη Ελευθεριάδη:

Πιο κάτω οι απόψεις μου σε σχέση με το νομοσχέδιο για τις συγκεντρώσεις, κατά ενότητα, 03. Η ειδοποίηση της αρμόδιας αρχής να απαιτείται μόνο εάν η συγκέντρωση αναμένετε να μαζέψει άνω των 300 ατόμων. Θα ήταν αδικαιολόγητη η επιβάρυνση αυτής της διαδικασίας για πολύ μικρές εκδηλώσεις

06. Η ερμηνεία του "δημοσίου συμφέροντος" δεν μπορεί να αφήνεται σε ένα άτομο και ειδικότερα εάν αυτό το άτομο έχει προσωπικό ή πολιτικό συμφέρον.

Το νομοσχέδιο δεν πρέπει να επιτρέπει περιορισμούς ή απαγορεύσεις σε διαμαρτυρίες κατά εισαγγελέα ή κυβέρνησης ή αστυνομίας ακριβώς λόγω σύγκρουσης συμφερόντων και δυνατότητας για κατάχρηση αυτής της εξουσίας.

Είναι σημαντικό να μπορεί ο κόσμος να διαδηλώσει εναντίων της κυβέρνησης και ο νόμος δεν πρέπει να δίνει την δύναμη στο κράτος να καταπνίξει την διαμαρτυρία. Σε ένα κόσμο όπου τα ΜΜΕ είναι ελεγχόμενα η δημοκρατία είναι στις μικρές οργανωμένες ομάδες που συνέρχονται ειρηνικά και προσπαθούν να επιφέρουν την αλλαγή, με το να μετρηθούν, να συζητήσουν και να οργανωθούν.

09. Μόνο ζημιά ή σωματική βλάβη θα πρέπει να οδηγεί σε διάλυση της διαδήλωσης. Επίσης πρέπει να μπου προστασίες ώστε να μην πηγαίνουν άτομα βαλτά με σκοπό να δημιουργούν το πρόσχημα για να δικαιολογήσουν την διάλυση.

11. Η απόκρυψη προσώπου δεν πρέπει να ποινικοποιηθεί διότι αυτή καθαυτή από μόνη της δεν προκαλεί ζημιά ή βλάβη στον οποιοδήποτε. Αντίθετα προστατεύει τον διαδηλωτή από φακέλωμα, κάτι που οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορεί να ανησυχούν για προαγωγές. Έστω ένας διαδηλωτής που κάθεται ειρηνικά και φοράει κουκούλα ή χειρουργική μάσκα. Στα αυτιά μου είναι αδιανόητο και παράλογο να τραβηχτεί σε δικαστήρια και να φυλακιστεί για 2 χρόνια.

Αυτό που θα μπορούσε να γίνει είναι να δοθεί δικαίωμα στην αστυνομία να ζητήσει εξακρίβωση στοιχείων. Εφόσον η αστυνομία είναι παρούσα στην διαδήλωση θα μπορούσε να διατάξει την αποκάλυψη του προσώπου κάποιου εάν έχει εύλογη υποψία ότι προτίθεται να προκαλέσει ζημιά.

Η κουκούλα θα μπορούσε απλά να είναι επιβαρυντικός παράγοντας σε περίπτωση καταδίκης για πρόκληση ζημιών ή σωματικής βλάβης αλλά σίγουρα όχι πλημμέλημα που μπορεί να προσαχθεί αυτό καθαυτό.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.

Σχόλιο από Μάρκο Οικονόμου:

Με βάση το αστικό δίκαιο οι πολίτες που ανήκουν ή/και διαμένουν σε κάποιο κράτος έχουν ίσα δικαιώματα έκφρασης ή/και διαμαρτυρίας και ως εκ τούτου κανένας νόμος δεν μπορεί ούτε πρέπει να επιτρέπει το δικαίωμα αυτό σε κάποιους περισσότερο από ότι σε άλλους.

Η πρόταση νόμου με τίτλο: «ο περί δημοσίων συγκεντρώσεων και παρελάσεων νόμος του 2024» διαφοροποιεί τους πολίτες σε πολίτες που έχουν θρήσκευμα από εκείνους που δεν έχουν. Τους διαφοροποιεί σε πολίτες που ανήκουν σε κόμματα ή/και σε συντεχνίες.

Κάτω από την παράγραφο 3 του νομοσχεδίου, «Ειδοποίηση για παρελάσεις και συγκεντρώσεις» το το εδάφιο (6) λέει: « Οι πρόνοιες των εδαφίων (1), (2) και (3) του παρόντος άρθρου, δεν εφαρμόζονται σε παρελάσεις ή συγκεντρώσεις που πραγματοποιούνται -

(α) για θρησκευτικούς, αθλητικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς·

(β) για σκοπούς εορτασμού εθνικών επετείων και εορτασμού της Πρωτομαγιάς·

(γ) από πολιτικά κόμματα ή Συντεχνίες εγγεγραμμένες δυνάμει του περί Συντεχνιών Νόμου.»

Η πρόνοια των εδαφίων (1), (2) και (3) μιλούν για αναγκαστική προειδοποίηση της αστυνομίας, μέσω της τοπικής αρχής (και όχι άμεσα την αστυνομία) 7 ημερών πριν την προγραμματισμένη διαμαρτυρία.

Παραθέτουμε μόνο μερικά παραδείγματα που καθιστούν την πρόταση αυτή άκρος μεροληπτική εις βάρος πολλών στρωμάτων της κοινωνίας:

- Ενόπιτες Πολίτων όπως οι United for Palestine.
- Εθνικών μειονοτήτων που δεν ανήκουν σε κανένα κόμμα ή συντεχνία.
- Σε άτομα που ακόμα και αν ανήκουν σε συντεχνία ή/και κάποιο κόμμα μπορεί να θέλουν να διαμαρτυρηθούν για ζητήματα που δεν αφορούν την συντεχνία ή το κόμμα στο οποίο ανήκουν.
- Φιλανθρωπικά Ιδρύματα.

Το εδάφιο (6) υπονομεύει το βασικό δικαίωμα των πολιτών που δεν ανήκουν σε κόμματα ή/και συντεχνίες (ή που άλλοι φορείς σαν και αυτούς δεν τους εκφράζουν ή/και δεν μπορούν να τους εκφράσουν για συγκεκριμένα ζητήματα, όπως για παράδειγμα ο πόλεμος στην Ουκρανία, την Υεμένη και η Γενοκτονία στην Γάζα) από το να διαδηλώσουν και να διαμαρτυρηθούν απρόσκοπτα και άμεσα.

Η δε παράγραφος 7 του νομοσχεδίου, «Αδικήματα» εδάφια (1) και (2) προβλέπει ότι όσοι οργανώνουν διαμαρτυρία/διαδήλωση χωρίς την έγκριση των αρχών διαπράττουν ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με το χρηματικό ποσό των 2000 ευρώ έκαστος! Και πάλι η πρόνοια αυτή δεν ισχύει για τα κόμματα, την εκκλησιά κτλ Ουσιαστικά ισχύει για τους μη-έχοντες. Για παράδειγμα, αν ομάδα πιστών θελήσουν να διαμαρτυρηθούν έξω από την αρχιεπισκοπή για τα σκάνδαλα στην Μονή Αβακούμ και δεν τους εγκριθεί άδεια να το πράξουν για λόγους εθνικού συμφέροντος ή αλλωσπος τότε με βάση τον νόμο διαπράττουν ποινικό αδίκημα, αποκτούν ποινικό μητρώο και πρέπει να πληρώσουν και 2000 ευρώ. Μάλιστα κάποιοι από αυτούς ενδεχομένως να χάσουν και την δουλεία τους διότι ο νόμος θα τους φορτώσει με ποινικό αδίκημα στο μητρώο τους.

Η παράγραφος 9 «Διάλυση», δίνει υπερεξουσίες στην αστυνομία που εν ολίγης πλην σαφώς μπορεί αυτεπάγγελτα να «διατάξει» προφορικά την διάλυση μιας διαδήλωσης/διαμαρτυρίας ενώ η παράγραφος 10 «Αδικήματα κατά παράβαση διατάγματος», λέει: «Όποιος οργανώσει ή λαμβάνει μέρος σε παρέλαση ή συγκέντρωση που εν γνώσει του ... έχει διαταχθεί η διάλυση της, ..., διαπράττει ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή €10,000.»

Μας εκφράζει πλήρως το τμήμα της απόφασης Δικαστηρίου στην Νότιο Αφρική που λέει: «'People who lack political and economic power have only protests as a tool to communicate their legitimate concerns. To take away that tool would undermine the promise in the Constitution's preamble that South Africa belongs to all who live in it, and not only a powerful elite.'» - *Mlungwana and Others v S and Another (Equal Education and Others as Amici Curiae)* 2019 (1) BCLR 88 (CC), para 69.

Το κράτος (εθνικές εορτές), η εκκλησιά (θρήσκευμα), τα πολιτικά κόμματα (ακόμα και οι συντεχνίες) με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έχουν και πολιτικό έρεισμα στην κοινωνία και οικονομική εξουσία. Αν το Κυπριακό Σύνταγμα έχει αντίστοιχο προοίμιο που να λέει ότι η Κυπριακή Δημοκρατία: «... ανήκει σε όλους όσους ζουν σε αυτή, και όχι μόνο στις ισχυρές ελίτ.» τότε ο προτεινόμενος νόμος είναι αντισυνταγματικός.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω. Επίσης, διαγράφηκαν οι εξαιρέσεις που προέβλεπε το άρθρο 3(6) του αρχικού νομοσχεδίου, το οποίο εξαιρούσε από την υποχρέωση αποστολής ειδοποίησης, τις παρελάσεις και συγκεντρώσεις που γίνονται για θρησκευτικούς, αθλητικούς, ψυχαγωγικούς σκοπούς, για σκοπούς εορτασμού εθνικών επετείων, πρωτομαγιάς και τις συγκεντρώσεις πολιτικών κομμάτων ή συντεχνιών.

Σχόλιο από Βύρωνα Μακρίδη:

Ως πρώτη αντίδραση, σαν κοινός πολίτης που σπάνια ωθείται να παραστεί σε δημόσιες συγκεντρώσεις και παρελάσεις, με κυριεύει μια ανησυχία για το εν λόγω ζήτημα. Η φύση της ρητορικής του φαίνεται να αμφισβητεί βασικά δημοκρατικά δικαιώματα με καμία όμως βάσιμη ένδειξη οποιουδήποτε οφέλους για την κοινωνία μας. Αντιθέτως, διατρέχει το ρίσκο της αποκοπής των σχέσεων μεταξύ μερίδας πολιτών και των πολιτικών σωμάτων που την αντιπροσωπεύουν, τουλάχιστον στον βαθμό της κοινής διαβούλευσης και της δημοκρατικής ελευθερίας λόγου.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο φαίνεται να προωθεί καταχρηστικές εξουσιοδοτήσεις προς όποιες σχετικές αρχές και πρόσωπα, που κόντρα στο ήθος της δημοκρατικής διαβούλευσης, καλούνται σε τακτικές εξαναγκασμού, εκφοβισμού, γραφειοκρατικής αδράνειας και συστημικής αυθαιρεσίας, με γενική εικόνα (και στην καλύτερη περίπτωση) την παράλυση των όσων σωμάτων και θεσμών θεμελιώνουν την δημοκρατική αρχή της διαβούλευσης.

Με άλλα λόγια, και κατά βάσει, η ανησυχία μου έγκειται στην καταστροφική επέμβαση του εν λόγω νόμου στον κοινό διάλογο. Αποκόπτει οριστικά ένα από τα θεμελιώδες μέσα εξάσκησης του δημοκρατικού δικαιώματος: την δημόσια συγκέντρωση, της οποίας ο μαζικός χαρακτήρας επιφέρει την προσοχή της πολιτείας, διανέμοντας έτσι κοινωνικά ζητήματα και ωθώντας τα προς διάλογο, κριτική σκέψη, και κοινή διαβούλευση, είτε αυτή κριθεί υπέρ τους είτε κατά.

Έχοντας λοιπόν συμβουλευτεί εξειδικευμένες κριτικές κατά του εν λόγω νομοσχεδίου, που συντάχθηκαν από νομικούς αναλυτές, θα ήθελα να υπογραμμίσω την υποστήριξή μου σε αυτές, τις οποίες θα επισυνάψω παρακάτω.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.

Σχόλιο από Μελέτι και ΝΕΔΑ (Αθηνά Καρυάτη):

Καταρχήν θεωρούμε ότι είναι ατυχές η περίοδος που πραγματοποιείται αυτή η διαβούλευση. Μπαίνοντας στο καλοκαίρι, είναι φανερό ότι αφαιρεί το δικαίωμα στην συμμετοχή αλλά και στη διαμαρτυρία πολιτών για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Το δικαίωμα του συνέρχεσθαι ειρηνικώς αποτελεί όχι μόνο συνταγματικό δικαίωμα αλλά και βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, όπως και το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης.

Παρόλο που δίνει δικαίωμα το σύνταγμα για διατυπώσεις, το νομοσχέδιο που έχει τεθεί προς διαβούλευση αφαιρεί αυτό το δικαίωμα σε ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας, και πολύ δυσμενέστερα όσων δεν συμμετέχουν σε κόμματα ή εγγεγραμμένες συντεχνίες.

Πολύ πιο αντισυνταγματικό και αντιδημοκρατικό είναι το δικαίωμα της απαγόρευσης των συγκεντρώσεων για ένα μήνα!

Η προειδοποίηση 7 ημερών δεν δίνει την δυνατότητα του αυθόρμητου ή του επείγοντος. Την ίδια στιγμή αγνοεί την κωλυσιεργία των κρατικών μηχανισμών.

Λέγεται ότι απαγορεύεται το να καλύπτονται τα πρόσωπα των διαδηλωτών κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων. Κι όμως πριν λίγα χρόνια κατά τη διάρκεια του κορονοϊού η αστυνομία συνέλαβε άτομα για το αντιθετο λόγο. Όπως γνωρίζετε ο ιός δεν έχει σταματήσει να υπάρχει κι έτσι αν δεν συμπεριλαμβάνεται τέτοια πρόνοια στο νομοσχέδιο, δεν μπορεί να απαιτείται να μην καλύπτονται τα πρόσωπα.

Και σήμερα γίνεται ενημέρωση της αστυνομίας, και μάλιστα πολύ συστηματική για όλα όσα ζητούνται από το νομοσχέδιο. Βέβαια αυτό γίνεται μόνο στις δυνάμεις της αριστεράς και στα κινήματα που αντιστρατεύονται μεγάλα συμφέροντα, ενώ φαίνεται ότι δεν έγιναν για τα πογκρόμ της Λεμεσού και της Χλωρακας όπου ήταν πραγματικά επικίνδυνες και προκάλεσαν βία. Θεωρούμε ότι ο νόμος αφορά και θέλει να φιμώσει φωνές πάλης των δικαιωμάτων των εργαζομένων, της νεολαίας, των μειονοτήτων ιδεολογικά και κοινωνικά, και όχι την πραγματική ασφάλεια της κοινωνίας.

Θεωρούμε ότι το νομοσχέδιο δεν πρέπει να ψηφιστεί.

ο χώρος μας είναι ένας χώρος συνάντησης κινημάτων, άτυπων ομάδων και πολιτών που συμμετέχουν σε πολλές κινητοποιήσεις, συγκεντρώσεις κτλ, ποτέ δεν έχουν προκαλέσει οτιδήποτε, όπως για παράδειγμα για την παλαιστήνη.

Πάντα συνεργαζομάστε με την αστυνομία, γιατί η δράση των ομάδων του χώρου δεν θεωρούμε ότι πάνε ενάντια στην συνταγματική νομιμότητα. Όμως η συνεργασία αυτή θα παύσει αν τελικά γίνεται κάτω από την δαμόκλεια σπάθου του πως ξύπνησαν οι αξιωματικοί της αστυνομίας. Το ότι η απόφαση αν θα γίνει μια δράση ή όχι θα είναι πάνω σε ένα άτομο που μπορεί να μην θέλει να συνεργαστεί με τις δυνάμεις της κοινωνίας είναι απαράδεκτο.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.

Σχόλιο από Αναστασία Σταύρου:

Οι συνεχείς κρίσεις, πραγματικές ή κατασκευασμένες, δημιουργούν την τάση για περισσότερο συστημικό έλεγχο σε κάθε πτυχή της κοινωνικής και πολιτικής ζωής.

Τα μέτρα καταστολής που επιβλήθηκαν την περίοδο του κορονοϊού αποτελούν παράδειγμα για το πως μπορεί να δράσει μια κυβέρνηση. Παρόμοια μέτρα παίρνουν τώρα τον δρόμο νομοθετικής ρύθμισης. Αυτή η ροπή υπάρχει σε παγκόσμιο επίπεδο κι έχει στόχο να επιβάλει περιορισμούς στα κινήματα που αντιστέκονται στον κρατικό αυταρχισμό.

Στην Κύπρο, έχει πρόσφατα εγκριθεί από κόμματα της δεξιάς η δυνατότητα ποινικών διώξεων ενάντια σε άτομα των οποίων οι καταγγελίες στην Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας (ΑΑΔΙΠΑ) δεν ευσταθούν κατά την κρίση της αστυνομίας. Τώρα η κυβέρνηση προωθεί ακόμα ένα νομοσχέδιο που αποσκοπεί στη συρρίκνωση του δικαιώματος στη διαμαρτυρία. Το νομοσχέδιο επιχειρεί να ελέγξει τη μορφή, τον χαρακτήρα, τη γεωγραφία, την έκφραση και γενικά τη δημόσια εικόνα πολιτικών συγκεντρώσεων και διαδηλώσεων. Επίσης θέτει επιπρόσθετους περιορισμούς στην ελευθερία έκφρασης με την επιβολή ψηλών προστίμων σε τυχόν παρατυπίες που κατά την κρίση του υπεύθυνου αστυνομικού γίνονται την ώρα της συγκέντρωσης-διαδήλωσης. Πέραν του ενδεχομένου αντισυνταγματικότητας, το νομοσχέδιο χαρακτηρίζεται αναμφίβολα από αντιδημοκρατικότητα και μπορεί να θεωρηθεί και ως νόμος αποτροπής και καταστολής της κοινωνικής αντίστασης για όσα ζούμε και θα ζήσουμε. Στο εγγύς μέλλον θα στοχευτούν περαιτέρω οι εργατικοί αγώνες.

Παρά την ιδεολογική στόχευση του νομοσχεδίου, το εύρος των ζητημάτων είναι τεράστιο και αφορά π.χ. πολίτες που θέλουν να αντιπαρατεθούν με τη διαφθορά κυβερνητικών αξιωματούχων ή ακόμα και της ίδιας της κυβέρνησης ως σύνολο ή για τους περιορισμούς στη διαμαρτυρία ενάντια σε αυταρχικές πολιτικές.

Αφορά επίσης περιορισμούς στην έκφραση πολιτών που θέλουν να τερματίσουν τη γενοκτονία στη Λωρίδα της Γάζας και αφήνει ελεύθερη την κυβέρνηση του Νίκου Χριστοδουλίδη να έχει το μονοπώλιο της γνώμης σε ότι αφορά την Ισραηλινοπαλαιστινιακή διένεξη, της οποίας τα αποτελέσματα σπρώχνουν τον προσωπικό του φίλο και πρωθυπουργό του Ισραήλ στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για εγκλήματα πολέμου. Οι διαμαρτυρίες αποτελούν επίσης μια μορφή διάδοσης της πληροφορίας και γνώμης για όσους/ες θέλουν να βλέπουν πέρα από τα συστημικά ΜΜΕ, τα οποία προσφέρουν μονοπωλιακή φωνή στο κράτος και την ολιγαρχία.

Να σημειωθεί ότι ο οποιοσδήποτε περιορισμός που επιβάλλεται ανοίγει τον δρόμο για περισσότερους και αποτελεί μια επιλογή του νεοφιλελεύθερου κράτους στο ταξίδι του προς τον ολοκληρωτισμό, στο οποίο ανταλλάσσεται η «ασφάλεια» έναντι της ελευθερίας. Όπως έχει σχεδιαστεί το εν λόγω νομοσχέδιο από την κυβέρνηση, κατά παραγγελία από το συνδικάτο της αστυνομίας, ουσιαστικά διευκολύνει τις δυνάμεις καταστολής να συντάσσουν κατά το δοκούν κατηγορητήρια ενάντια σε διαδηλωτές και διαδηλώτριες, να διαλύουν κινητοποιήσεις και να επιβάλλουν πρόστιμα. Μεταφέρεται δηλαδή η πολιτική δράση στη σφαίρα του ποινικού και στα χέρια των δυνάμεων καταστολής, όπως δηλαδή κάθε χούντα φαντάζεται πως πρέπει να είναι τα πράγματα.

Η αστυνομία ήδη απολαμβάνει υπερεξουσίες και δεν νοείται να πάρει κι άλλες, όπως να αποφασίζει για το πώς πρέπει να εκφράζονται οι διαδηλωτές. Το δικαίωμα στη διαμαρτυρία σε μια ελεύθερη δημοκρατική κοινωνία πρέπει να είναι δεδομένο.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.

Σχόλιο από Γιώργο Μωυσέως:

Το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Δημοσίων Συγκεντρώσεων και Παρελάσεων Νόμος του 2024» είναι απαράδεκτο. Μου κάνει εντύπωση που πολλές από τις πρόνοιες του νομοσχεδίου θεωρούνται συνταγματικά εντάξει σε βαθμό να κατατεθεί. Αν είναι δυνατόν να είναι αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή €2,000 το να καλεστεί δημόσια συγκέντρωση χωρίς να ειδοποιηθεί η αστυνομία, ή το να συμμετέχει κανείς σε αυτήν και να τιμωρείται με πρόστιμα. Από πού και ως πού η αστυνομία είναι κάποια αρμόδια δύναμη να αποφασίζει ποιος μπορεί να διαδηλώνει και ποιος όχι; Αυτό είναι αναφαίρετο συνταγματικό δικαίωμα και δεν μπορούν να μπουν περιορισμοί. Τραγικό επίσης το μέτρο κατά το οποίο ευθύνεται ο όποιος οργανωτής για πιθανόν αδικήματα που διαπράττονται από άλλους. Να τιμωρούνται όσοι ευθύνονται, όχι τυχαία άτομα για παραδειγματισμό.

Ενδεχομένως το χειρότερο όλων να είναι η απαγόρευση απόκρυψης προσώπου. Πώς είναι δυνατόν ένα τέτοιο μέτρο να εμπίπτει στα πλαίσια του συντάγματος; Ο κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα να φοράει ό,τι ρούχα επιθυμεί δημόσια. Η επιλογή της μη ταυτοποίησης για οποιονδήποτε λόγο, αν δεν συνδυάζεται με διάπραξη αδικήματος δεν είναι αξιόποινη πράξη. Το ότι τιμωρείται, σύμφωνα με το νομοσχέδιο σας, με 2 χρόνια φυλάκιση ή χρηματική ποινή 4.000 είναι γελοίο. Εάν κάποιος είναι άρρωστος ή έχει αναπνευστικά προβλήματα λόγω σκόνης θα τον συλλαμβάνουν με τις άνωθεν κατηγορίες; Αν είναι δυνατόν.

Η μόνη λύση είναι να αποσυρθεί άμεσα το παρόν νομοσχέδιο ή να τροποποιηθεί σημαντικά.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.

Σχόλιο από Katie Midas:

I am writing to you as a concerned Cypriot citizen regarding the proposed ban on protesting. I firmly believe that this action would be a grave mistake with far-reaching consequences for our community and our democracy.

The right to protest is enshrined in the foundation of our democratic society. It is a fundamental human right protected by the Constitution and international human rights agreements. Throughout history, peaceful protests have been a powerful tool for social change, giving voice to the marginalized and holding those in power accountable. To ban protests is to silence these voices and stifle the very essence of democracy.

I understand the challenges and complexities involved in maintaining public order and safety. However, banning protests is not the solution. Instead, we should focus on facilitating peaceful and organized demonstrations, ensuring that both the rights of protesters and the safety of the community are upheld. Dialogue and cooperation between law enforcement and protest organizers can achieve this balance.

By allowing protests to continue, we affirm our commitment to democratic values and the rule of law. We demonstrate to our community and the world that we value free expression and are willing to engage in difficult conversations to achieve a just and equitable society.

I urge you to reconsider the proposed ban and instead work with community leaders and activists to create a framework that supports peaceful, lawful protests. This approach will strengthen our community and ensure that all voices can be heard.

Thank you for your attention to this matter. I am hopeful that, together, we can uphold the principles of freedom and justice that define our society.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.

Σχόλιο από Christine Savvidou:

I am writing to express my profound concern regarding the proposed Public Assemblies Act of 2024, which I believe poses a significant threat to our democratic rights and freedoms.

This proposed legislation, under the guise of maintaining security, seeks to criminalize the fundamental right to protest by imposing overly stringent conditions on public assemblies. The requirement for a 7-day advance notification, along with the excessive fines and potential dissolution of gatherings that fail to meet this criterion, is not only unreasonable but also disproportionately punitive.

Furthermore, granting the police the authority to unilaterally ban all gatherings for up to a month or to impose arbitrary restrictions for the so-called "public interest" undermines the principle of proportionality and checks and balances that are essential in a democratic society.

The criminal penalties outlined in the act, including a €10,000 fine for organizers of gatherings deemed illegal by the police and severe penalties for individuals covering their faces, are alarming. These provisions are likely to deter citizens from exercising their right to peaceful assembly and expressing dissent, which are vital to the health of our democracy.

Given these points, I strongly urge you to reconsider the implications of this act and advocate for its revision to ensure that it aligns with the democratic values and human rights standards that our country is committed to upholding.

Thank you for your attention to this matter.

Απάντηση από ΥΔΔΤ:

Λήφθηκε υπόψη. Ίδια σχόλια όπως πιο πάνω.